

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 strălănitare:
 Pe un an . . . 40.— franci
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și
 ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi N-rol 1-a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

Pilda Sașilor.

Arad, 9 Aprilie.

Marea discuție ce a avut loc în camera din Budapesta asupra chestiunii românești, a privilegiat și un episod interesant și comic: atitudinea Sașilor. Un deputat sas, d. Traugott Copony și-a adus aminte de bieții conaționali ai Sașilor, de Șvabii din Bănat, și a cerut și pentru ei un tratament mai omenos. Răspunsul primului ministru contele Tisza a fost de o claritate categorică. Dacă Sașii ar încerca să se indice în protectorii Șvabilor atunci bunele relații dintre Unguri și Sași se vor tulbura, a spus primul ministru. Sau mai pe șleau: dacă Sașii ar încerca să protesteze împotriva maghiarizării conaționaliilor lor, atunci consecința fatală pentru ei ar fi că guvernul, le va refuza pe viitor sprijinul și marile subvenții bugetare pentru scopurile lor naționale. O amenințare care nu va fi lipsit să producă o adevărată panică între compatrioții dlui Copony.

Incidentul acesta ne-a amintit iarăș politica săsească. Spre a-l înțelege, trebuie să ne amintim de împrejurările din cari el a răsărit.

Sunt vre-o 15—20 de ani de atunci. Lupta dintre Sașii „verzi”, radicali, și cei „negri”, moderati, irământa viața internă a Sașilor. În Brașov apăreau două gazete „Kronstädter Tagblatt” (neagră) și „Kronstädter Zeitung” cari reprezentau cele două curente opuse. Se părea că Sașii vor renunța la politica de umilire și guvernamentalism și vor încerca accente politice mai îndrăznețe. Zădărnice nădejde. „Verzii” au fost biruiți de „negrii”. „Primejdia românească la sate, tre-

plinesc o mare misiune națională. Acasă, țărani înființau, conduși de preoți și învățători, cooperative de credit și de vânzare de produse agricole și viticole; orașenii se îndreptau tot mai mult spre comerț și industrie și se întăreau tot mai mult prin nenumăratele subvenții și avantagii ce le curgeau, sub felurite forme, din izvorul nesecat al bugetului, pe când mai multe școli importante, ca liceul din Brașov, fură ridicate din nou, cu ajutoare, în sumă de sute de mii de coroane, din visterie. Politica guvernamentală părea deci rodnică și plină de bune rezultate. Nimeni nu vedea decât foloasele ei și nemulțumiții, „Nörgler”-ii, păreau a primi o strașnică desmințire.

cerea unei părți a pământului săsesc în mâni românești a venit în ajutorul celor ce susțineau teza politică a solidarității de interese dintre Sași și Unguri. Deci „negrii” au ajuns de-asupra. Culoarea asta sombră și fatală s'a întins și a împânzit toată viața lor publică.

Câteva avantagii și subvenții din buget au ajuns ca să reducă opoziția la tăcere și să burdifice politica săsească. Zay, oratorul violent și popular, primise de mai înainte un post înalt în minister. Alt sas „verde” a îmbrăcat toga neagră de notar public în Brașov.

Numai un biet profesor naiv și idealist incorigibil nu înțelegea să se umilească. El trebuia să se desțâreze, trecând *ins Reich*, cum zic Sașii când cineva trece în Germania, după cum atâți ai noștri au trecut și trec în țară... De acolo, din imperiu, de lângă Berlin, el ne trimite minunatele sale cărți și articole (în *Preussische Jahrbücher*, redactate de profesorul Delbrück), concize, elegante, personale, pline de spirit și de simțire caldă, admirabile prin adânce prevedere a consecințelor dezastruoase a politicii săsești de azi. Acest temperament combativ, atât de puțin „circumspect” și „prudent”, atât de puțin Sas, poartă — ciudat simbol — un nume unguresc: *Lutz Korodi*. E poate singura explicație a lipsei de înțelegere și înrudire ce l'a împresurat între ai săi cari, în loc de argumente, au botezat criticele sale: *Lutzaden*. — Admirabil document al stării de spirit a neamului săsesc: decăderea unui popor începe prin zeflemisirea pornirilor sale ideale.

După plecarea lui Korodi, orice veleitate de radicalism, părea stinsă între Sași. Deputații sași ședeau pe băncile partidelor guvernamentale, mândri că, prin tăcerea lor, înde-

plinesc o mare misiune națională. Acasă, țărani înființau, conduși de preoți și învățători, cooperative de credit și de vânzare de produse agricole și viticole; orașenii se îndreptau tot mai mult spre comerț și industrie și se întăreau tot mai mult prin nenumăratele subvenții și avantagii ce le curgeau, sub felurite forme, din izvorul nesecat al bugetului, pe când mai multe școli importante, ca liceul din Brașov, fură ridicate din nou, cu ajutoare, în sumă de sute de mii de coroane, din visterie. Politica guvernamentală părea deci rodnică și plină de bune rezultate. Nimeni nu vedea decât foloasele ei și nemulțumiții, „Nörgler”-ii, păreau a primi o strașnică desmințire.

Se înțelege că era numai o părere. Ce se petrecuse în realitate? Tot mai mult poporul săsesc în întregimea lui lunecase pe panta utilitarismului politic, pe priporul oportunității și a lipsei de ideal. La început poporul săsesc nu voia, acuma însă el nu ar mai putea să facă politică de opoziție. El este azi prizonierul guvernului și al subvențiilor și ajutoarelor bugetare. Burghezimea săsească atârnă azi aproape cu totul de bunăvoința guvernului.

Ea ar ajunge într'o gravă criză, a doua zi după ce robinetul bugetului s'ar închide în mod brusc. Poftescă onoratul *Kreisschuss* să solicite voturile săsești din Sibiiu, Brașov, Bistrița, Orăștie sau Sebeș pentru un candidat sas *opozant*. Noi credem că, vestita disciplină săsească ar da un faliment lamentabil. Țărani ar rezista poate presiunii guvernamentale, orașele s'ar pierde însă în cea mai mare parte. Doar presa săsească, anemică și osificată, s'ar boci pe ruinele par-

Printul.

De Al. Ciura.

Acum, că valurile atentatului din Dobrițin au început a se potoli — deși spectrul lui Cătarow apare când în Durazzo, când în Üsküb, când în Lisabona — fie-mi permis, să ridic scutul meu de lemn, pentru apărarea unui print, care a fost mestecat pe nedreptul, în această afacere criminală.

E singurul print, cu care am avut (cum să zic: norocul, fericirea?) de a vorbi în viață și vai, nici acest print nu era *veritabil*.

L'am cunoscut într'o după amiază de Duminecă, în casa ospitalieră a unui prieten al meu, deschisă întotdeauna pentru toate celebritățile, ce se rătăcesc în târgușorul nostru, înfundat după spatele lui Dumnezeu.

— Printul... Alexandru Spiridonov din Basarabia, mi-l prezintă doamna căsii, în vreme ce eu mă plec cu adânc respect, neîndrăznind să-mi spun numele, decât cu mare șfială.

Mă așez pe un scaun, ascultând povestirea printului, care consuma, în aceeaș vreme, cu multă poftă varza cu sarmale:

— A fost o nenorocire... M'au jefuit... Aveam în geamantan vr'o zece mii de ruble... ceasornicul de aur... două libele de depuneri dela banca din Chișinău... și m'au lăsat pilug. Am avut norocul, că în Arad aveam niște cunoscuți... Am luat masa la Vlădicul de acolo...

pe urmă am plecat întovărășit de două persoane din suita lui. Puteam să spun eu Vlădicului, că am rămas fără o para în buzunar? Nu puteam! Am cerut unui prieten o hârtie și două rânduri de recomandare, pe urmă am venit la Dvoastră și de aici plec în țară, unde am 2000 pogoane, cu patru mănăstiri călugărești... Imi vând totul și mă sălășluiesc aici... În țară nu prea mă văd cu ochi buni, că eu am spus de mult tatei (urmează numele unei soții de ministru) că nu mă învoiesc odată cu capul, ca printul Carol să ia de nevastă pe Olga... Mie-mi spun ei cine-s Romanowii? Dar nu știu eu câte am răbdat, până să scap peste granița rusească! Și pentru ce? Pentru că sunt mare duce al Basarabiei și nu voi renunța niciodată la drepturile mele de ereditate.

Am scăpat teafăr. Și când mă voiu înapoia în județele mele, voiu purta coroana princiară... Sunt așa de iubit acolo... N'aveți ideie!

Printul se aprinsese.

Se ridică solemn, în redingota-i lungă, potrivindu-și ochelarii, — pe cari încă îi împrumutase dela un prieten, căci hotii precauți pusesea mâna și pe ochelarii lui — și spuse, cu glas stins:

— În Basarabia... dincolo de valurile Prutului blăstămat astăzi, va fi totuș orânduială în curând! Nu sunt de ajuns fărâmele, ce ni le aruncă azi marele tiran din Petersburg, dându-ne dreptul de a cânta în biserici în limba moldovenească — ci va trebui să ne redea *totul!* Suferințele noastre vor fi atunci răsplătite cu

prisosintă... Tatăl meu a murit în Siberia... două surori mi-au fost strangulate... eu am fost tărit prin temniți și am scăpat cu fuga... am trecut Prutul cu înotul și gloantele cazacilor suierau de-asupra mea. Unul m'a și atins. Priviți!

Și printul își sufulecă redingota, arătându-ne urma unei cicatrice, pe brațul stâng.

Eram îngroziiți de atâta năpastă și mai că ne venea să nu mai credem în tot ce spunea Alteta Sa.

Unul întrebă ca să aducă vorba la altceva:

— Cu ce tren ați venit?

— Eu? Cu *esceleratul*.

— Cum?

— Cu *esceleratul*.

Bietul print! Nici să ne fi plesnit în cap cu un par, așa ne-a desmeticit pe toți! Povestea era și de altcum destul de grozavă, ca să o credem măcar în parte, dar acum, că scăpase fatalul cuvânt „esceleratul”, ne-am privit, cu desiluzie, luând hotărârea, din o singură clipire de ochi.

De aici încolo n'am mai putut urmări firul povestirilor lui, decât în fragmente, în cari se amestecau miniștri și conți, duci și ducese, într'un haos eroi-comic.

— Ei ce facem acum? — întrebă printul într'un târziu, când văzu, că nu mai urmăream povestea lui fantastică.

— Vei fi obosit — observăm noi — să te recreezi puțin în camera dela otel; peste două ore ne întâlnim...

tidului popular săsesc, pe când glasul celui ce azi scrie *Lutziade*, ar căpăta semnificația dureroasă a unei Casandre ce n'a fost ascultată...

Pentru aceea două cercuri săsești din 14 au trebuit de pe acum să fie cedate „de bună voie” unor candidați unguri (Szerényi la Brașov II și mi se pare la Sebeș). Dacă aceste cercuri ar fi fost „sigure”, egoismul prea bine cunoscut al compatrioților noștri sași și-le-ar fi reclamat ca un patrimoniu ce li se cuvine.

Și tot pentru aceea deputații sași au trebuit să tacă și să înghită hapul cu care primul ministru a găsit să trateze pe deputatul Copony. Dacă Sașii ar sprijini pe Șvabi, a zis, ar comite greșeala unei politici de *Dummer August* (ungurește textual: „*dummer-augusztoskodás*”). Niciodată o insultă mai sângeroasă nu a fost îndurată cu o răbdare mai eroică în parlamentul unguresc ca această grațioasă zeflemea a contelui Tisza de către deputații sași. Li felicităm. Iată pe ce ton își poate permite să le vorbească acela căruia și-au vândut sufletul pentru a-și prelungi viața de plăceri și spre a dobândi o iluzie factice de tinerețe falsă...

Și iată rezultatul unei politici guvernamentale cu orice pret. În zilele acestea de ispite viclene și primejdioase, el e o învățătură adâncă al cărei glas noi Românii trebuie să-l ascultăm cu îndoită luare aminte. Un popor, în întregimea lui, nu poate să se guvernamentalizeze, să se „împace” definitiv, fără pedeapsa pierderii idealismului, a demoralizării și umilirii sale. Într'un stat poliglot un popor care nu deține însuș puterea are nevoie de radicalism politic, de independența sa de acțiune, de opozițiune aproape continuă. El e un element de viață.

La Sași, acest stimulent vivificator care întepete forțele naționale la încordări mereu înalte, îi asigură sănătatea morală și flexibilitatea juvenilă a sufletului a fost înlăturat din viața publică. Virtutea „circumspecțiunii” a ajuns un cusur dezastruos, „prudența” s'a schimbat în dependență, în renunțare și umilire și lipsa de îndrăzneală, în lipsa de idealism și de viitor național. Ei par încă a triumfa asupra noastră, în realitate însă sunt niște învinși și decapitați.

Să învățăm din cazul lor și să ne ferim a le urma pilda.

— Prea bine. La revedere! — zise el, strângându-ne mâna.

Ospitalierul stăpân al casei era dezolat. El, care plănuia să înjghebe o cină printiară, se simțea uluit, în fața deziluziei.

— Care va să zică, printul meu e escroc.

— Nu, prietene. Pentru asta i-ar trebui o mai bună doză de inteligență. După cum se vede din certificatele lui, e de fapt din Basarabia, dar print nu e; nici măcar student la universitatea din Viena nu poate fi, căci ar vorbi o nemțească mai cinstită... E, așa, un biet smintit, care va fi înfundat și temnițat și acum are mania persecuției... Atâta tot... Ii dai și tu o hârtie, — căci ai destule! — și-l trimitem și noi mai departe, dându-i două șire, în cari spunem că și nouă ni l-au recomandat confratii din orașul cutare.

Și așa va ajunge Alțeta Sa, până unde i se va înfunda odată.

Așa am și făcut.

Amicul nostru și-a scos portofelul încărcat cu bancnote, a pus una ori două într'un plic, comunicându-i, că întru cât Alțeta sa ar vrea să plece de seară, să nu scape trenul de 6 jumătate.

Alțeta Sa a înțeles acest comunicat nu chiar

Primul act diplomatic al Suveranului Albaniei.

— Perfidia grecească nedesmintită. —

București, 7 Aprilie.

„Il existe un peuple chez qui le brigandage et la piraterie ont constamment alimenté la fortune privée et publique; chez qui la notion du juste et de l'injuste n'a jamais existé... C'est le peuple grec.”

(Vezi, Les grecs à toutes les époques pg. 3).

Se știe, că primul act diplomatic al guvernului albanez a fost nota de protestare împotriva Greciei, în chestia turburărilor provocate și produse în zona contestată din indemnul și prin organele de încredere ale guvernului M. Sale Constantinos o protos.

În adevăr, șefii mișcării autonomiste din Epir sunt Gheorghe Christaki Zografos, guvernatorul laninei, colonelul Dulis, încă în activitate în armata elenă și cunoscutul șef de bandă, Spiromilio, puși în fruntea soldaților regulați, iar nu, cum se trâmbitează urbi et orbi de cei interesați, în fruntea așa zisilor ierolohiți, recrutați numai din sinul populațiilor autohtone!

Nu. Acești ierolohiți, există numai în imaginația nevropașilor din Atena, cari cred, că prin această manoperă perfidă vor reuși să inducă în eroare, nu numai marea opinie publică europeană, ci și cabinetele marilor puteri, a căror operă este noul stat al Albaniei.

Nu. Ierolohiții, nu există și dovadă eclatantă este orașul Corița, a cărui evacuare s'a produs fără nici un incident și cei zece mii de ierolohiți în jurul cărora presa franceză și în deosebi faimosul filelen René Piaux a făcut un șgomot asurzitor în Europa, au dispărut ca prin farmec, la apariția jandarmeriei albaneze. Nu că s'au risipit acești ierolohiți, dar n'au existat, afară doar că prin această sacrosantă denumire nu s'ar înțelege acțiunea interprinsă de guvernul din Atena prin persoanele sale de încredere, guvernatorul Zografos, colonelul Dulis et Cmie. Apoi dacă am arunca o privire retrospectivă asupra politicii rășboinice a statului grecesc am constatat, că nu s'a ilustrat decât prin actele de curată piraterie și brigandaj și cuvintele de Klef-tis (hoț) și pyratiss (pirat) au o accepțiune sacră la Greci.

Dar, taptul, că prietenii noștri țin în rușul capului, ca să rămâie incorigibili importă puțin. Ceeace importă în gândul cel mai înalt toată lumea și în deosebi pe noi Românii din Epir, este că Grecii, după ce ne au subjugat pe noi — din nenorocire cu voia scumpei noastre Românie vor să subjuge și pe frații noștri Albanezi, inclusive pe Românii din Albania, prin pretinsa lor autonomie pentru Epiroti.

delicat și s'a șters uitând din întâmplare, să achite contul camerei.

Așa am făcut eu cunostința prietelui Spiridonow, pe care uitarea l'a închițit, după ce confratii unde-l îndrumaserăm, mai puțin delicat ca noi, l'au dat pe mâna poliției.

Poliția din Sinaia l'a îngardat brevi manu — și de atunci printul s'a cufundat cu totul în neant, după ce valorile atentatului din Dobrița zadarnic au încercat să-l scoată la iveală.

Acum, că el pare a fi dispărut cu totul, mărturisesc, că-mi pare rău de el și aș vrea să-l mângâi și să-l rechem la viață.

Dar soarta omului e așa de tainuită!

Cine știe dacă în haosul de minciuni al acestui aventurier nu a fost și un dram de adevăr?

Cine știe, dacă nu-l vom vedea ridicându-se deodată din propria lui cenușe ca paserea Phoenix, purtând pe frunte coroana împodobită cu mărgăritare.

Atunci el va ierta, cu un gest nobil, pe toți aceia cari îl făcuseră pe vremuri „escroc” și „aventurier”, iar prietenului meu, care l'a găzduit, îi va acorda marea cordon „Alexandru I” în rangul de mareșal!...

Sub această domnire de Epiroti se înțelege populația creștină cuprinsă în zona contestată a Albaniei de sud și compusă exclusiv din Albanezi și Aromâni, cari vor trăi și în viitor, ca și în trecut, în cea mai creștinească armonie.

Acești Albanezi, nu sunt nici elenizați nici elenizanti, deoarece nu cunosc altă limbă mai bine decât limba lor maternă cea albaneză, care a rămas inalterată în cursul secolilor, deși în școli și în biserici s'au servit de limba grecească, neînțeleasă de creștinii uci de Greci.

E de notat, că limba albaneză nu prezintă deosebiri fundamentale, așa că un albanez din Grecia s'ar înțelege perfect cu compatrioții săi din orice regiune a Albaniei și chiar cu cei din sudul Italiei, plecați de cinci secole din patria lor, pe vremea eroului Castrioti. Albanezii bunăoară nu vor avea o babilonie grecească, datorită dialectelor deosebite a limbii Greciei. De aceea ne surprinde prea mult complexul deșideratelor exprimate de guvernul autonomist a lui Zografos, în dosul căruia operează iscusitul descendent a lui Minos din capul guvernului din Atena.

Pentru noi, cari am trăit ani îndelungați în Epir și ne cunoaștem bine și țara și oamenii, cele zece deșiderate ale lui Zografos constituiesc un capodoperă de stupiditate politică a actualilor guvernanti din Grecia. Dar pe cine vrea să înșele domnul Venizelos, când cere pentru o populație prin excelență negrecescă privilegiu religioase, școlare, comunale, politice, cu un cuvânt o autonomie în sensul larg al cuvântului, un stat în stat, în care limba oficială să fie limba elenă? Oare crede d-sa că Europa nu știe, că populația autohtonă afară de reneșterea adăpați în apele panelenismului și cu domiciliul în Grecia, nu dorește decât să i se redea liniștea turburată numai de agenții guvernului atenian? Oare Italia, Austria și România, cele mai interesate în chestia Albaniei, nu știu de intrigiile Greciei? Totul se știe în cele mai mici amănunte și toate svârcolirile grecești vor fi zădărnice. Primul ministru al României, dl I. I. C. Brătianu la timp a atras atenția celor din Grecia asupra mișcării nesocotite și le-a spus verde, că dacă nu respectă deciziunea marilor puteri, își vor instrăina simpatia întregii Europi.

În cercurile diriguitoare din București se manifestă o mare răceală pentru grecii din cauza evenimentelor din Albania de sud. Eri având o întrevedere cu o personalitate de marcă și care a condus cu multă pricepere și folos politica externă a României, mi-a destăinuit între altele, și următoarele cu privire la politica Greciei și crearea noului stat al Albaniei.

„Și statele, ca și unii indivizi, rămân incorigibili. Acest adevăr se confirmă cu prisosință cu purtarea statului grecesc. Cei din Atena, în megalomania lor, comit greșeli de natură să compromită tot succesul diplomatic de până acum. Noi, ca să ne arătăm spiritul nostru de moderațiune față de Europa, când am devenit arbitru Balcanilor, am formulat un minimum de pretenții, căutând în primul rând să stabilim o pace durabilă între statele învrăjbite. Cu crearea Albaniei am acceptat — în contra opiniei publice — ca grupul românilor din Pind să fie încorporați Greciei și aceasta cu condiția expresă, nu numai să se recunoască drepturile școlare și religioase ale Aromânilor anexați, ci să se renunțe la pretențiile Albaniei de sud, asigurând astfel o eră de liniște statului creat 90% mulțumită activității prodigioase desfășurată de către fostul ministru de interne, dl Take Ionescu pe lângă cabinetele din Viena, Roma, Paris și în special Londra. Grecia știe, că Albania are o mare importanță politică pentru acordul româno-greco-serb și totuși ea lucrează conștient împotriva acestui acord, împotriva tratatului de pace din București.

Mulți consideră această purtare a Greciei ca un simptom al dezacordului dintre Tripla Alianță și Tripla Înțelegere. Atfel nu se explică schimbarea de front a celor din Atena.

În orice caz, adaugă interlocutorul meu, Grecia va eși învinsă în cazul când s'ar produce complicații în Epir, deoarece Italia și Austria vor trece dela vorbe la fapte, la timpul oportun”.

Din toate acestea rezultă până la evidență că ingratitudea statului grecesc merge în raport invers cu concesțiile politice și economice acordate de România în general și Albania în special.

Vom reveni.

Pyrrhus.

Vizita împăratului Wilhelm la București.

După cum anunță o telegramă din București în zilele trecute a sosit acolo reprezentantul României la Berlin d. Dr. Beldiman. În cercurile politice române i se atribuie petrecerii în București a reprezentantului român la curtea germană o mare importanță. D. Dr. Beldiman a fost primit în audiență de către regele Carol și a avut repetite consfătuiri cu primul ministru și ministrul de externe al României. Se afirmă că d. Dr. Beldiman — care se bucură de încrederea împăratului Wilhelm și de cea mai mare stimă în cercurile politice ale Germaniei — a făcut cunoscut cu acest prilej guvernului român părerea ministerului de externe german privitor la situația balcanică și chestiile care ating relațiile României cu tripla alianță. După o altă versiune d. Dr. Beldiman a venit la București pentru să se consfătuască cu guvernul român în scopul planuitei vizite a împăratului german la București.

Ridicarea prestigiului contelui Tisza prin ponerirea României, „Tägliche Rundschau” din Berlin.

În comentează într'un articol declarațiile primului ministru ungar, contele Ștefan Tisza, făcute în camera ungară în legătură cu meetingul Ligei din București. Autorul articolului din revista berlineză atribuie o mare importanță acestor declarații a contelui Tisza, deoarece primul ministru ar fi făcut aceste declarații numai după ce a discutat temeinic atât cu M. Sa monarhul cât și cu contele Berchtold această chestie. Declarațiile contelui Tisza trebuie privite deci ca o manifestare a celor mai competenți factori ai monarhiei. În consecință deci, în raporturile Austro-Ungariei cu România a trebuit să se petreacă o schimbare oarecare.

Nu numai Austro-Ungaria — termină „Tägliche Rundschau” — ci întreagă tripla alianță trebuie să-l fie mulțumitoare contelui Tisza că a rupt fără cruțare cu traza tradițională despre prietenia „strănsă” și relațiile de „încredere neclintită” cu România. Faptul că articolul din „Tägliche Rundschau” care de altcum e plin de elogii la adresa contelui Tisza, are de scop pe lângă aceste să ponească România în fața opiniei publice germane denunțând-o ca dușmană a triplei alianțe, — își tradează prea evident origina lipscheriană.

Chestia românească a fost discutată ieri afară de adunarea congregațională a comitatului Târnavei mici, despre a cărei decurs dăm într'un alt loc al ziarului un raport special, încă de către adunarea congregațională a comitatului Tolna și municipiul Baja. În ambele s'au votat unanim rezoluții prin cari se exprimă deplină încredere față de politica de naționalitate a contelui Tisza, care „le dă posibilitatea cetățenilor nemaghiari să devină credincioși ai ideii statului național maghiar unitar”.

Expediția opoziției la Petersburg. Se afirmă că duma rusească a invitat pe unii bărbați de stat maghiari din opoziție să facă o excursie la Petersburg pentru realizarea mult așteptatei pretenții ruso-maghiare. Ziarele opoziționiste nici nu mai fac secret din aceasta, lăsând să se înțeleagă că în frunte cu contele Károlyi vor merge câțiva deputați cu sentimente rusești și dușmani declarați ai triplei alianțe. Astfel deputații maghiari după ce vor fi explorat sentimentele nordice ale dumei, au de gând să întindă mâna de înfrățire aceluia, cari i-au gonit în 48 până la Siria; iar prietenii de odinioară, astăzi prin presa vieneză pronunță anatema peste uneltirile meschine ale Rusiei și înfierează megalomania țarului.

Dealtcum despre contele Károlyi se știa și până acumă că are cu Rușii legături de ordin sentimental, ba un ziar guvernamental îl denunță deunăzi că stă în serviciul Rusiei, și că „rublele se rotesc spre buzunarul lui” (cu alte cuvinte: ar avea și legături materiale). Nu știm din toate acestea câte sunt adevărate, dar ex-

pediția nordică a opoziției, dacă se va confirma, ne face să bănuim, că oamenii aceștia neastâmpărați iar vreau să facă vre-o nefăcută pentru salvarea „națiunii periclitată”. — Ori poate se va afla cineva care să le scoată din cap ideea cu excursia pe vremurile acestea geroase, căci plecând de acasă prea înfierbântați, se prea poate să răcească...

Contele Károlyi huldait în America. Ceeace am prezis noi într'un număr precedent, a pățit-o mai alaltăieri aventurosul politician maghiar, plecat să facă propagandă electorală printre emigranți; numai cât ne pare rău că ceice l'au huldait nu au fost Români, ci Slovaci și Cehi cari — după cum zice presa maghiară — nu au izulțat individul, ci „ideea”.

Ziarul „Czas” din Praga a primit prin cablu o telegramă dela uniunea Slovacilor din America, în care se spune că contele Károlyi a fost întâmpinat cu huiduieli din partea Slovacilor și Cehilor, cari s'au organizat să-l primească în felul acesta în toate localitățile unde politicianul maghiar va ține întruniri publice ori conferințe. Drept aceea contele Károlyi a și declarat că se va înapoia în curând.

Avem speranța că și Români noștri pribegiți îi vor face o primire nu mai puțin merituosă.

Fantoma „Daco-României”. Semioficialul „Politikai Híradó” anunță: Români au pornit colectă pentru ridicarea unui monument pitolului Aurel Vlaicu. Studentii români din Paris au lansat un apel, cu care au umplut Bucureștii; în acest apel se spune printre altele:

— Monumentul lui Vlaicu trebuie ridicat în Predeal, așezat cu fața spre Ardeal, ca un simbol că Vlaicu a arătat primadată pe unde duce drumul spre Carpați.

În vitrinele librăriilor din București deja se poate vedea harta „Daco-României”. Pe această hartă Ardealul, Banatul, com. Arad etc. până la Tisza sunt reprezentate ca făcând parte din „România-mare”. Deasemenea și din Austria e ruptă Bucovina și o parte din Galiția. Localitățile de lângă Tisza le-au și romanizat; astfel au făcut din Makó—Macău, din Csongrad—Ceogradu, Békés—Bichiș, Hajdu—Haiducu etc. — Amin!

Bărbați de stat unguri pentru tripla-alianță.

Ziarul vienez „Neue Freie Presse” în numărul său de azi la loc de frunte aduce declarațiile politicianilor unguri Lukács György, Erdélyi Sándor senior, Zsilinszky Mihály și Kálmán Gusztáv, cari toți susțin că pentru Ungaria tripla-alianță este singura grupare politică, care-i poate asigura prosperarea, independența și chiar existența. „Niciodată tripla-alianță n'a fost mai tare ca acum” — spune Lukács Gy., fostul ministru de culte și instrucțiune publică, iar Erdélyi Sándor senior fostul ministru de justiție susține că curentul contra triplei-alianțe în Ungaria este o simplă jucărie.

Adunarea extraordinară a comitatului Târnava-mică.

Lupta impunătoare a partidului național român. — Corespondență specială. —

Din nou s'a scris o pagină frumoasă în istoria luptelor românești date în acest comitat, care este cel mai tipic reprezentant al dominației de rasă și de clasă maghiare. Înmulțindu-se membrii români comitatensii dela 1 Ianuarie 1914 încoace, cu trei membrii noi, sinceri aderenți ai partidului național român, s'a dat o luptă neașteptată în dimenziunile ei. Adunarea începută la orele 9 a. m. a durat până seara la 8 ore cu întrerupere abia de 1 oră. Și în tot timpul acestei adunări oratorii români și cauza română a dominat toată adunarea.

Fiind la ordinea de zi și de altcum chestiunea împăcării româno-maghiară, interesul tuturor membrilor față de adunare a fost îndoit. Astfel am văzut sala și galeriile arhipline.

Membrii români, aderenți ai partidului național român afară de 2—3, toți au fost de față. Am remarcat pe d. Simion Caluțiu, Eugen Bian, Laurențiu Pascu, Dr. Alexandru Morariu, Dr. Romul Boila, Dr. Marcian Caluțiu, Zaharie Boila, Victor G. Maior.

Adunarea a fost prezidată de comitele suprem baronul Kemény Ákos. Deschizând adunarea s'a

trecut la desbaterea ordinea de zi. Primul obiect, la desbaterea căruia a luat parte partidul național român, a fost punctul al cincilea, care conținea propunerea vicecomitelui referitoare la cumpărarea unei case pentru pretura Dicioșânărtinului. Deoarece se intenționa menajarea cutărui proprietar de casă maghiar falimentat, partidul în numele căruia a vorbit d. Victor G. Maior, a luat poziție față de acest act. S'a hotărât exmiterea unei comisiuni.

După ordinea de zi trebuia să urmeze cele 8 interpelațiuni românești, ca să arate însă cei dela putere disprețul lor față de atitudinea românească a membrilor români, au propus ca interpelațiile să fie pertractate după desbaterea tuturor celorlalte obiecte. Propunerea aceasta jignitoare pentru Români a făcut-o Réz Mihály, cumnatul ministrului prezident Tisza, cunoscutul publicist de casă al acestuia, care propunere după ce a fost combătută de d. Dr. Romul Boila, s'a primit din partea majorității.

Următorul obiect la care au luat cuvântul membrii partidului național român, a fost chestia socotelilor și preliminarilor comunale. E un abuz înrădăcinat în acest comitat, că nici când nu se fac preliminarile de spese în timpul impus de lege și se înaintează socotelile după ani de zile. Se fac plăți alte cheltuieli fără preliminar, după bunul plac al aceluia, cari sunt puși în fruntea comunelor. Au vorbit d. Dr. Romul Boila, care propune cercetare și sistarea abuzului, Simion Caluțiu, care se alătură la aceasta propunere și d. Dr. Alexandru Morariu, care a propus ordonarea procedurii disciplinare față de cei neglijenți. Congregația după deslușirile vicecomitelui primește propunerea dlui Dr. Romul Boila.

La o afacere procesuală a comunei Ganfală a vorbit d. Dr. R. Boila propunând, ca comuna să se ferească de proces.

Comunele Făget și Pánadea au votat pretoriului un adaos de relut de drum împotriva legilor. D. Simion Caluțiu și Dr. Romul Boila au ridicat proteste energice contra acestui abuz. Majoritatea a sancționat călcarea de lege.

Comuna Pánadea vrea să poarte mai multe procese. Dr. Romul Boila cere deslușiri și face ațentă congregația ca să ferească comunele de procese prea dese și să cerceteze fiecare caz concret. Vicecomitele servește cu deslușiri, pe cari d. Dr. Romul Boila le declară de satisfăcătoare.

La chestia alegerii de primar din comuna Șeușlia-Română vorbește d. Simion Caluțiu și arată că de jude comunal a fost pus un domn, care locuiește tot anul în Cluj, ceea ce e împotriva legilor. Înzadar e protestul, majoritatea sancționează ilegalitatea.

La penzionarea protonotarului comitatens Fekete György, care în decursul serviciului de 38 ani a câștigat multe simpatii și a dat dovadă de un simț de dreptate neobicinuit la oamenii dela comitate, a spus un cuvânt de adio prezidentul nostru Simion Caluțiu, aderând la propunerile ce s'au făcut din partea contrară în semn de bună amintire.

Impotriva cererii de penzionare a medicului Dr. Hunyadi vorbește din nou d. Simion Caluțiu, primindu-i-se propunerea de a supracenzura atestatul medicului comitatens.

Societatea economică comitatensă servește exclusiv scopuri ungurești. Are dela comitat un ajutor de 3000 cor., d. Dr. Boila a propus ștergerea acestui ajutor. Propunerea a fost respinsă.

După pertractarea altor obiecte de mai puțină importanță au urmat curende comitatelor, între cari a com. Pesta și a orașului Cluj, în cauza tratativelor româno-maghiare. Primul orator la acest obiect a fost d. Dr. Marcian Caluțiu, care primaora a ajuns membru în congregație. A făcut o moțiune în numele partidului național român pe lângă un discurs bine potrivit, desvoltând cu multă cunoștință de cauză punctul principiar a partidului național român în chestia de naționalitate.

Moțiunea aprobată de altfel și de mulți membri străini a fost următoarea:

„Congregația enunță, că ia la cunoștință cu mulțumită inițiativa luată de prim-ministrul Ștefan Tisza pentru rezolvirea chestiunii de naționalitate, care chestiune este de cea mai mare importanță pentru existența acestui stat. Constată însă cu regret, că încercările făcute în direcțiunea aceea n'au dus la rezultat. Congregația este convinsă, că rezolvirea chestiunii de naționalitate și în primul rând a chestiunii românești și în urmare asigurarea validității politice corespunzătoare a

desvoltării economice, culturale și sociale a popoarelor nemaghiare formează o necesitate existențială pentru acest stat”.

După discursul dlui Dr. Caluțiu s'a iscat o discuție, la care au luat parte mai mulți membri maghiari, aducând ofenze și inzulte diferite la adresa națiunii române. Pentru a combate pe cei visători și îngâmfati a luat cuvântul d. *Dr. Romul Boila*, care de altcum a fost atacat aproape de toți oratorii pentru ținuta sa bărbătească românească, dovedită la nenumărate ocazii și a demascat după vrednicie toată politica imorală a celor dela putere, spunând, că va veni vremea, când s'ar împăca domni Maghiari cu Românii, dar va fi prea târziu.

Motivarea Românilor, după replica dlui Dr. Caluțiu și Dr. Boila a fost respinsă.

Conform hotărârii luate au urmat la ordinea de zi interpelețiile.

D. *Dr. Alexandru Morariu* avocat în Ibașfalău interpelează pentru procedura ilegală și imorală a matriculanților de stat și îndeosebi în contra celui din orașul Ibașfalău, care silește pe Români să-și ia nume unguresc. Protestul energic a dlui Dr. Morariu a făcut impresie adâncă. Vicecomitele neagă, că ar exista vre-un caz concret, deși Dr. Morariu a enumerat mai multe cazuri. Congregația ia la cunoștință răspunsul vicecomitelui.

D. *Dr. Alexandru Morariu* interpelează pe vicecomite, pentru că comitetul comunal din Ormenișul-săsesc a despoiat în timp de iarnă pe mai multe familii românești de toată averea lor, pe cale absolut statarială. Vicecomitele recunoaște, că s'a întâmplat nedreptate, dar spune că acest caz nu se ține de el.

Tot d. *Dr. Alexandru Morariu* face interpelație pentru abuzul de putere oficioasă, care s'a săvârșit în cauza de concesiune industrială a lui *Zaharie Boila*, căruia numai pentru că ține la neamul său atât el, cât și feciorii lui, administrația i-a detras concesiunea dată cu putere de drept împotriva dispozițiilor legale, cauzându-i o pagubă de peste 30.000 coroane. Vicecomitele își spală mâinile și răspunde evaziv. Dr. Morariu nu se declară mulțumit.

Au urmat interpelațiile dlui Dr. Romul Boila în cauza pactului săsesc din comitat, în cauza alegerii de primar din comuna *Chezler*, în cauza mortalității extraordinare a copiilor mici, în cauza exundărilor prea dese și în fine în cauza apropiatului faliment moral și material a orașului *Dicio-sânmartin*. Cele din urmă două interpelații au fost puse la ordinea de zi a congregației următoare, iar la celelalte a dat vicecomitele un răspuns destul de mulțumitor, așa încât d. *Dr. Romul Boila* s'a declarat mulțumit cu răspunsul dat.

Lupta, care s'a descris aici în linii generale, a fost dela început până în capăt foarte animată și a dat motive să sperăm, că nu prea mult poate întârzia ziua, când poporului, care are astfel de luptători i se va face dreptate.

Aral Chazi.

Aviz abonaților noștri.

Rugăm pe stimații noștri abonați să nu uite a-și plăti iară amănare restanțele pe cvartalul trecut și să ne trimită totodată și abonamentul pe noul cvartal, înainte. Să-și aducă aminte de marele scop ce sprijinesc abonând acest ziar și să fie seamă de enormele piedeci materiale cu cari se tot luptă încă presa românească. Cu întoarcerea poștei așteptăm să ni se trimită toate restanțele, precum și abonamentul pentru noul cvartal Aprilie—Iunie. În caz contrar ziarul nu li se va mai trimite.

ADMINISTRAȚIA.

Cenzură maghiară la Teatrul Național din București(?)

— Interzicerea piesei „Se face ziua” de d. Z. Bârsan. —

Arad, 9 Aprilie.

Privitor la interzicerea piesei „Se face ziua” a mult prețuitului nostru frate d. *Zaharie Bârsan* dela Teatrul Național din București, confratele „*Universul*” scrie:

„Afișul Teatrului Național anunța pentru Marți seara, pe lângă piesa „*Achim*”, și o altă lucrare dramatică originală, „*Se face ziua*” de cunoscutul nostru scriitor și artist d. *Z. Bârsan*. Mare a fost surprinderea publicului când a fost înlocuită, în ultimul moment, cu comedia „*Ce știe satul*”...

După versiunea oficială, înlocuirea acestei piese de pe afiș s'ar fi datorat boalei subite a artistului d. *Ion Manolescu*.

În public se răspândise însă versiunea, că *au fost intervențiuni diplomatice, ca piesa să fie împiedecată de a fi reprezentată*, versiune care ne-a fost confirmată chiar din cercurile din imediatul anturaj al persoanelor oficiale.

Piesa „*Se face ziua*” având de subiect o pagină dureroasă din trecutul Românilor din Ardeal, acederea eroilor naționali *Horia și Cloșca*, s'ar fi mișlocit pe lângă guvern ca să nu vadă lumina rampei.

În public a prins consistență cu atât mai mult această versiune cu cât direcția Teatrului Național, deși autorul s'a oferit să joace rolul dlui *Manolescu*, a refuzat să satisfacă dorința sa”.

Iar „*Adevărul*” scrie:

„Luni dimineața primul ministru, d. *I. Brătianu* a chemat la d-sa pe d. *G. Corbescu*, prefectul poliției și i-a ordonat să ia toate măsurile ca piesa „*Se face ziua*” a dlui *Zaharie Bârsan*, anunțată spre a fi jucată Marți, pentru întâia oară, la Teatrul Național, precum se putea vedea și din afișele lipite în tot orașul, să fie negreșit scoasă de pe afiș.

Prefectul poliției s'a pus în contact cu direcția Teatrului Național și rezultatul a fost că, la repetițiunea generală a piesei „*Se face ziua*” anunțată pentru Luni dimineața, s'a produs lipsa unuia dintre artiști care avea un rol principal în piesă.

Văzând aceasta, autorul piesei, d. *Bârsan*, care este și artist al Teatrului Național, s'a oferit să joace d-sa, acest rol.

Oferă nu i-a fost acceptată și s'a și decis ca în locul piesei „*Se face ziua*” să se joace comedia „*Ce știe satul*”.

Din sursa cea mai competentă putem afirma că de îndată ce s'a afișat piesa dlui *Bârsan*, legătuirea austro-ungară din București a intervenit, atrăgând atenția guvernului că acțiunea piesei se petrece în Ardeal, că ea ar fi punând în scenă un violent conflict dintre Unguri și Români, că reprezentarea ei ar dispune și mai mult cercurile maghiare și că autorul ei d. *Bârsan* este urmărit de autoritățile ungare pentru o poezie care a fost considerată ostilă ideii de stat maghiar. Pentru toate aceste motive, legătuirea austro-ungară, crede că ar fi nimerit ca piesa „*Se face ziua*” să nu fie reprezentată pe scena Teatrului Național.

În urma acestei intervențiuni, primul ministru, a luat prin prefectul poliției, măsurile de cari am vorbit mai sus”.

Societatea bisericească a Românilor din Viena.

Viena, 8 Aprilie.

În capitala Austriei, în care trăiesc peste 1000 de suflete de Români, funcționari, medici, ofițeri, pensionari, meseriași ș. a., în care studiază aproape 200 de studenți din toate părțile locuite de Români, și prin care trec, oprindu-se aici pe timp mai lung sau mai scurt, pe an aproximativ 10.000 de Români din regatul român și din celelalte provincii românești, n'a existat până acum câțiva ani un locaș dumnezeesc, în care Românii să-și poată face datoriile lor sufletești în limba lor.

Abia în anul 1907 câțiva Români din Viena, pătrunși de necesitatea unei biserici, au înființat „*Societatea română-ortodoxă a jubileului imperial pentru zidirea unei biserici și înființarea unei comunități bisericești în Viena*”. Membri ai societății pot fi:

- patroni, cari donează societății odată pentru totdeauna 5000 coroane;
- ctitori cu o donațiune de cel puțin 2000 coroane;
- fondatori cu o donațiune de cel puțin 1000 cor.;
- membri pe viață cu o contribuție de 200 cor. odată pentru totdeauna;
- membri ordinari cu o taxă anuală de 10 cor. și
- membri extraordinari cu o taxă anuală de 2 cor.

Nedispunând de mijloace potrivite și neavând nădejde, ca în curând să poată înlătura toate piedecile, pentru a începe cu zidirea bisericii, pe de altă parte simțindu-se tot mai mult lipsa unui locaș dumnezeesc, care lipsă cauza în parte instrăinarea Românilor de obiceiurile lor creștinești în centrul acesta însemnat, fondatorii acestei societăți au hotărât, să rânduiască deocamdată într-o casă particulară o capelă, în care să se officieze în fiecare Duminică și sărbătoare mai mare serviciu divin. Capela aceasta e numai provizoriu întocmită, până ce comitetul va dispune de mijloacele necesare, cu care să poată zidi biserica proiectată. Momentul acela fericit însă pare a fi încă destul de îndepărtat, de nu se vor găsi mâni darnice, care să asigure condițiunile materiale pentru opera aceasta. Căci în decursul celor 7 ani de activitate, societatea cu toate străduințele ei n'a putut aduna decât o parte modestă din capitalul necesar.

Despre activitatea acestei societăți s'a raportat în ultima ei adunare generală ținută în 22 Februarie 1914, inaugurându-se al optelea an de activitate. Din rapoartele președintelui, secretarului și casierului se prezintă actuala stare a societății astfel:

În urma evenimentelor din Balcani din anul expirat, comitetul n'a putut urma cu adunarea banilor pentru biserică, inaugurată cu atât succes în anii precedenți. În schimbul însă el a pornit o acțiune de pregătire în sânul societății și în special obținerea independenței de biserică ortodoxă a sf. Treimi, numită și biserică grecească, prin înființarea unei expoziții parohiale cu toate drepturile jurisdicționale cuvenite. Căci Românii în virtutea dispozițiilor existente sunt atașați acuma de această biserică grecească, odinioară înființată pentru Grecii și Românii ortodocși, și acuma complet grecizată. Cu satisfacție se poate constata progresul simțitor ce-l face consolidarea coloniei române din Viena, consolidare care se manifestă în toate chipurile, dar îndeosebi în viața comună religioasă, care de datină a fost păstrătoare și întăritoare neamului nostru. Aci, în incinta îngustă, dar atât de găzduitoare a capelei, care e o garanție puternică a dorinței comune cât și a realizării scopului societății, s'a aflat și se regăsește cu neobosită dragoste tot Românul, fie că petrece în Viena, fie că trece numai pe aci, și în „*Cartea de aur*” a societății se poate citi, că și Românii din toate părțile își aduc aci cinstea către Dumnezeu și către tovarășii lor, începând dela M. S. regele Carol I până la simplul meseriaș trecător prin Viena. Pe când copiii Românilor din Viena precum și copiii românce mai ales din regatul României, care studiază prin pensionatele din Viena, înainte vreme nu se împărțeau învățământul religios de loc sau numai în limba germană, azi, grație neobositei trude a pâr. protopop *Boldea*, preotul capelei române, și a

Deschidere de prăvălie

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am deschis în **Oradea-Mare, Rákóczi (F6)-ut 19**

Primește spre reparare și ascuțire tofelul de brieuri, cuțite, foarfece, mașini de tuns, mașini pentru măcinatul cărnei, mașini pentru tunsul cailor și a oilor Țin în depozit tofelul de PARFUMERII din patrie și din străinătate, pentru toaletă pentru cap și p. față, tofelul de artelii de oțel, și : nume : **brieurii, foarfece, mașini**

O ASCUȚITORIE ARTISTICĂ MODERNĂ

pentru tuns, tăietor de bățături, cuțitase pentru tăiatul hărției, cuțitase de buzunar și penițele, precum și artelii pentru bărbieri. — Roagă binevoitorul sprijin al onoratului public.

Cu distinsă stimă:

Ko 1974-52.

KOLLER ÁGOSTON ascuțitor artistic.

doamnei Florica Gramatovici, peste 60 de copii primese învățământul religios în limba lor. În grija sa pentru consolidarea religioasă a Românilor și pregătirea condițiilor pentru zidirea unei biserici comitetul societății nu uită nici pe acei tineri sârmani, cari studiază în acest centru de cultură. Prin ajutoare considerabile în bani și mese gratuite se înlătură măcar în parte mizeria studenților sârmani și deștinici. Societatea număra la finea anului 1913 276 membri ș. a. 5 membri etitori, 19 fondatori, 91 pe viață, 120 ordinari și 41 extraordinari. În anul 1913 societatea a încasat din taxe dela membri 4428 coroane, din interese cor. 3550, din subvențiuni cor. 12.000, din colecte cor. 1700. Cheltuielile administrației, în special întreținerea capelei, au ajuns suma de 10.500 cor. Fondul pentru zidirea bisericii, care s'a sporit în decursul anului cu 11.561.93 cor., a ajuns acum la suma de cor. 71.257.43, iar averea totală a bisericii inclusiv inventarul capelei face aproape 100.000 cor.

Oricine, cetind acestea, va vedea ușor că suma care alcătuiește fondul destinat zidirii e foarte departe de a asigura societății chiar un teren, pe care să se înalțe sfântul edificiu dorit. Conducerea societății, în fruntea căreia stau bine cunoscuții români generalul Alexandru Lupu, Dr. Sterie N. Ciurcu ș. a. are cea mai vie speranță, că în starea de înviore și de recunoștință pentru ajutorul lui Dumnezeu de care se bucură România în prezent, viitorul apropiat va aduce pentru societate sprijinul pornit din adâncul inimilor și din largul mâni celor cari vor cugeta ca și comitetul, că scopul societății trebuie să se realizeze, dacă nu de altceva, dar pentru a ne bucura de recunoștința posterității.

Pentru a preveni orice bune sentimente deșteptate de acest raport, se aduce la cunoștință, că sumele de orice categorii destinate scopului societății se primesc pe adresa societății, **Viena I., Löwelstrasse Nr. 8.**, unde se află și capela română, în care se oficiază în fiecare Duminică și sârbătoare mai mare la orele 11 dimineața regulat serviciul divin, la care se invită și pe calea aceasta toți aceia cari vizitează Viena.

Cronica externă.

Intre Franța și Germania. Presa rășboinică din Berlin nu lasă să treacă nici o aniversare, — scrie „Le Temps” în ultimul număr pe care-l primim; — n'a lăsat nici aniversarea dela 31 Martie centenarul intrării în Paris a armatelor prusiane și aliate. Câte ziare franceze au relevat astă dată? Și câți Francezi au avut, cetind despre această aniversare, altă impresie, decât aceea a unui lucru cu totul îndepărtat și șters, a unei simple date istorice? Dar la Berlin nimic nu se uită, nimic nu este numai curată istorie; totul este mereu prezent și comandă viitorului. Și nu sunt numai ziarele pangermaniste; „Germania” ziar catolic, radicala „Gazetă de Voss”, fac cor contra dușmanilor păcii, cari, astăzi ca și acum o sută de ani trebuie reduși la neputință. Acești dușmani ai păcii suntem noi (Francezii) mai întâi; apoi sunt Rușii. Să observăm în trecut că Rusia nu mai este de aceeași parte ca la 1814.

Dacă ne-am pune să facem o paralelă între atunci și azi nu ne-ar fi greu să dovedim că pricinele neliniștii Europei nu trebuie căutate azi nici la Paris, nici la Petersburg. După 1870, victoria Germaniei, masa noului imperiu unificat au sguđuit vechea organizație a armatelor pe tot continentul și au îngreuiat sarcinile militare. Și mai târziu legile militare germane dela 1910, 1911 și 1912 au provocat mărirea armamentului, care pentru Franța și Rusia a devenit o necesitate a asigurării liniștii. Și cu toate astea, presa agitatoare neliniștește mereu opinia publică germană, o nutrește cu bănuiele și o excită; e o adevărată otrăvire a spiritului public”.

Așa se exprimă „Le Temps” despre ziarele germane cari comemorează aniversarea dela 31 Martie, — intrarea armatelor aliate în Paris.

E în această discuție stăpânită, în aceste constatări judicioase și potolite ca și în articolele mai vehemente și vădit agitatoare ale presei germane ceva din scânteia latentă care stă la hotarul celor două țări, și care într-o zi, mai curând ori mai târziu, va scăpăra, aprinzând marile incendii europene.

Revolta Curzilor din Anatolia. La ministrul de interne din Constantinopol s'au primit telegrame dela notabili curzi din județele Kikli și Hekkiari reprobând cu asprime mișcarea din Bitliș care are loc tocmai când guvernul se ocupă cu chestii de care depinde soarta imperiului. Notabilii încurajează pe guvern în măsurile sale represive declarând că sunt gata a-veni în ajutor.

De altfel din Constantinopol se anunță oficial că comandantul diviziei din Muș cu trupe de infanterie, artilerie și mitraliere a sosit la Betlis. Șeful kurd Molla Selim și cei doi tovarăși ai lui stau adăpostiți la consulatul rusec. Dintre 13 alți refugiați acolo, 10 au cercat să fugă dar au fost arestați. În cursul luptelor 22 persoane între cari 2 creștini au fost răniți, 2 musulmani dintre cari o femeie au fost omorâți. Trupele turcești au avut 6 morți și 11 răniți. Doi jandarmi au fost omorâți, unul rănit.

S'au făcut 42 arestări de persoane implicate în mișcare. Kurzii au avut 150 morți și răniți. Orașul a reluat acum fizionomia normală.

Pe de altă parte se anunță că rebelii foarte bine întăriți se pregătesc să opue o rezistență disperată.

Se prevede un nou atac al Bitlisului.

Un afirmativ acord secret între Grecia și România. Într-o corespondență din Viena „Nowoje Wremja” publică textul unui afirmativ acord secret cu caracter defensiv ce ar exista între România și Grecia a căror puncte principale ar fi următoarele:

1. România și Grecia au căzut de acord să apere noua ordine din Balcani stabilită după încheierea păcii din București.

2. În caz dacă România sau Grecia vor fi atacate de vre-un stat de aceeaș putere ele se obligă reciproc să observe cea mai strictă neutralitate și nu vor lua măsuri în țara lor, cari să pricinuiască pagube contractantului cari poartă rășboiul.

3. Ambele părți își asigură intangibilitatea granițelor lor.

4. Dacă vre-o putere ar încerca să răstoarne principiul cuprins în punctul prim, ambii contractanți sunt obligați eventual chiar și cu puterea armelor, să respingă acest amestec străin. Din cauza aceasta ambele state trebuie să-și desvolte armata din toată puterea și să o aducă în ordinea necesară.

5. Ambii contractanți își acordă reciproc avantajele favorizării mai mari. Grecia declară că rămâne pe tărîmul păcii de București și asigură cu toată puterea dreptul dezvoltării libere a statului albanez cuprins în dispozițiile păcii de București.

6. Acest acord are valoare timp de 6 ani și poate fi reînnoit în restimpul celor 6 luni înainte de expirare de către ambele părți.

Politica externă a Italiei. În ședința de ieri a senatului italian ministrul de externe **Di San Giuliano**, răspunzând la discursurile rostite la proiectul privitor la cheltuielile pentru Libia, a făcut cunoscută politica externă a Italiei.

D. Di San Giuliano, mulțumind înainte de toate pentru critica favorabilă ce s'a făcut politicii externe urmate de cabinetul anterior, din partea antevorbitorilor, a declarat că ia responsabilitatea pentru acțiunea fostului cabinet și a accentuat solidaritatea lui deplină cu fostul prim ministru Giolitti.

„Poate am rătăcit câte odată — a spus ministrul de externe — „dar rezultatele câștigate dovedesc că cel puțin în general am avut dreptate”.

Senatorul **Santini** — a adăogat ministrul — a spus cu drept că **fără rășboiul din Libia nu am fi putut să ne validăm interesele noastre din Marea Adriatică și Balcani.** Dar aceasta e adevărat, numai pentrucă am putut rezolvi chestia tripolitană din punct de vedere internațional înainte de a se fi adus pe tapet chestia balcanică.

E de prisos să mai spun că privitor la conducerea rășboiului era în interesul nostru ca să

evităm ca nu cumva să fie ridicate la suprafață două chestii în acelaș timp.

Privitor la contrabandă în favorul dușmanului atât guvernul francez cât și cel englez și-au împlinit datoriile lor internaționale. E fapt că azi suntem în Africa vecini cu Franța și Anglia și că împreună cu aceste state avem datorii comune civilizatorice, în fața cărora se pot ridica dificultăți egale, ceea ce e un motiv mai mult ca acțiunea celor trei puteri să o aducem în congrăsuire cu spiritul înțelegerilor încă în vigoare, cari înțelegeri au contribuit atât de mult și va contribui încă la menținerea neștirbită a prieteniei dintre ele.

D. Di San Giuliano a declarat apoi că ar mai fi preferat, dacă senatorul Santini nu ar fi adus în memorie cazurile „Manouba” și „Carthage”. Nu este adevărat că în urma acestor incidente am fi grăbit reînnoirea triplei alianțe. În liniile ei principale politica externă a Italiei nu e influențată de incidente și episoade, ci e determinată de interesele mari și trainice ale țării. Având în vedere aceste interese mari ale țării, **tripla alianță este și va rămâne baza politicii externe a Italiei.** Li mulțumesc senatorului **Chimirri** că a recunoscut importanța rezultatelor la cari am ajuns mulțumită înțelegerii strănse și solide dintre Italia și Austro-Ungaria, și cari au asigurat echilibrul în Adriatică prin creierea Albaniei independente.

De altă parte înțelegerea dintre Italia și Anglia ne-a facilitat primii pași întreprinși pentru promovarea intereselor noastre economice în Asia mică și în partea ostică a Mării mediterane. Multumită țării, înțelegerii și înțelepciunii pe cari le-a dovedit în cursul rășboiului din Libia și după aceea națiunea italiană a devenit azi un factor mai important în constelația politică internațională, decum a fost în trecut.

Știrile zilei.

Demisia directorului Teatrului Național român.

București. — Se telegrafiază din București, că **directorul teatrului național d. Brătescu-Voinesti** și-a dat demisia, pe care guvernul a primit-o imediat. Încă ieri regele a numit de director al Teatrului Național pe d. **Diamandi**, deputat în camera română și președintele societății scriitorilor români. Se spune, că fostul director a căzut pentru drama dlui **Zaharie Bărsan** „Se face ziua”, care a fost luată din repertoriul teatrului la dorința guvernului maghiar. Ieri după amiază noul director a avut o convorbire mai lungă cu ministrul de culte și instrucțiune publică.

Răsunare pentru Româniși asasinaiți de Greci.

București. — **Românii macedoneni din București și din România sunt consternați de știrile sosite din Epir despre măcelărirea mai multor Macedo-Români din partea Grecilor.** Astfel se susține, că în Corița a fost ucis arhimandritul **Balamace** și fiul său. **Macedo-Românii din București au cerut guvernului român să ceară satisfacție dela guvernul grecesc pentru aceste asasinat, dar au primit răspuns evaziv. Acum Macedo-Românii publice o declarație în ziarele din București spunând că dânsii renunță la satisfacția ce ar putea să primească prin mijlocirea guvernului, dar nici decum nu vor abziice de retorziunea, pe care o pretinde sângele vărsat al Românilor albanezi. Autoritățile române se tem, că în România se vor repeti demonstrațiile sângeroase, cari au avut loc în România în 1905 împotriva Grecilor.**

Nouii alegeri în Anglia?

Londra. — „Standard” în numărul său de azi aduce știrea, că guvernul va disolva parlamentul în Iunie și va ordona alegeri noi. Se trage însă la îndoială veritatea acestei știri, deoarece un fruntas al partidului liberal a declarat, că guvernul nici nu se gândește la alegeri, până când proiectul despre home-rule nu va fi lege.

Plecarea principilor români din Petersburg.

Petersburg. — Ieri la amiază principele moștenitor **Ferdinand** al României dimpreună cu princesa **Maria** au plecat din Petersburg. La despărțire au fost la gară toate arhiducesele, ministrul de externe, locțiitorul marelui de curte și alți in-

Viena.

8 Aprilie.

ste 1000 de
eri, pensio-
oape 200 de
ani, și prin
ng sau mai
din regatul
n'a existat
esc, în care
tești în lim-

Viena, pă-
mțat „Socie-
pentru zi-
unități bise-
i:
pentru tot-

000 coroane;
în 1000 cor.;
de 200 cor.

10 cor. și
ală de 2 cor.
neavând nă-
ate piedicele,
de altă parte
dumnezeese,
Românilor de
sta însemnat,
rânduiesc
polă, în care
rbătoare mai
umai provizo-
ne de mijloa-
erica proiect-
fi încă destul
rnicie, care să
pera aceasta.
te, societatea
decât o parte

a raportat în
ebruarie 1914.
tate. Din ra-
erului se pre-

anul expirat,
oanilor pentru
mii precedenți.
e pregătire în
independenței
ită și bisericii
turi parohiale
nite. Căci Ro-
te sunt atașati
linioară înfiin-
și acum com-
constata pro-
oloniei române
ă în toate chi-
religioasă, care
parea neamului
de găzduitoare
a dorinței co-
etății, s'a aflat
ot Românul, fie
și pe aci, și în
ceti, că și Ro-
tea către Dum-
ela M. S. regele
tor prin Viena.
precum și co-
României, care
înainte vreme
de loc sau nu-
bositei trude a
române, și a

MODERNA

tăiatul hăr-
artiellii pentru
ratului public.
Ko 1974 - 52.

MODERNA

tăiatul hăr-
artiellii pentru
ratului public.

Ko 1974 - 52.

tor artistic.

nalți dignitari. Principele Carol a plecat seara la Berlin.

Nu va fi război în Balcani.

Sofia. — La întrebarea corespondentului ziarului grec „Patris” din Atena dacă vom avea un nou război în Balcani, însărcinatul de afaceri al Greciei la Sofia d. Ciamodos a răspuns:

— *Nu cred să mai avem un nou război, România s'a declarat categoric împotriva unui nou război. Ea nu va permite cu nici un chip schimbarea tratatului din București. Apoi mai cred că nici Bulgaria nu va dori un nou război care ar putea să aibă pentru ea urmări mult mai rele decât trecutul război.*

Sporirea armatei rusești.

Petersburg. — Relativ la cele opt proiecte militare, votate în ședința secretă a Dumei, se află ulterior că în aceste proiecte se prevede la cheltuieli un spor de 430 mil. odată pentru totdeauna, plus un spor anual de 140 mil. ruble. Conform acestor puncte, efectivul armatei ruse va fi sporit cu 400 mii soldați.

Un aeroplan străin spionând în România.

București. — Autoritățile din Ploiești au fost încunoscute că ieri seară locuitorii din comuna Bătrâni au observat deasupra muntelui Neuratu, pendinte de acea comună un aeroplan, care după câteva virajuri îndrăznețe a aterizat pe un plăou din apropierea muntelui. Până ce autoritățile și locuitorii s'a ajuns la punctul unde aterizase aeroplanul acesta și-a luat zborul dispărând spre granița Austro-Ungariei.

Suveranii României vor merge la Silistra și Dobrici.

București. — Se știe că aproape în toți anii suveranii români fac o călătorie pe Dunăre. Anul acesta, între 1 și 10 Mai, întreaga familie regală va face o excursiune pe Dunăre, vizitând și Silistra, de unde vor merge la Dobrici.

Prințul moștenitor al Greciei va lua parte la această excursiune.

Slovaci din America n'au huiduit pe contele Károlyi M.

Budapesta. — Cunoscutul luptător slovac Milan Hodzsa a făcut întrebare printr'un cablogram la New-York dacă e adevărat că Slovaci din America au huiduit pe cont. Mih. Károlyi la sosirea acestuia pe pământul Americii. Răspunsul n'a sosit încă, dar d. Hodzsa e de credința că acei cari l-au huiduit pe contele M. Károlyi n'au fost Slovaci.

Viitoarea conferință a păcii.

Haga. — Tarul Nicolae al Rusiei a făcut propunerea ca viitoarea conferință a păcii să se țină în ziua de 15 Martie anul viitor.

Contele Károlyi în America.

Chicago. — Ieri contele Károlyi M. a sosit aici. I s'a făcut o frumoasă primire. La amiază contele a fost oaspele consulului spaniol Singer.

Excursiunea studenților universitari din Iași și Cernăuți.

București. — Studenții universitari din Iași și Cernăuți au hotărât să facă o excursiune la Constantinopol. La această excursiune s'au anunțat și studenții Ovrei, pe cari însă comitetul aranjator i-a respins. Ovreii s'au prezentat profesorului Filipide și rectorului, dar zădarnic căci studenții români în nici un caz nu vor să meargă împreună cu Ovreii.

Sașii din Bârsa către deputatul Copponyi.

Brașov. — Sașii din Bârsa într'o adunare ținută alaltăieri au desaprobat atitudinea deputatului sas Copponyi care, se știe, a ieșit din partidul muncii.

Impărăteasa-mamă a Chinei a decedat.

Tokio. — Impărăteasa-mamă a decedat azi din cauza unei boale acute de inimă.

Torpiloare italiene în apele albaneze.

Brindisi. — Azi au plecat de aici o divizie de torpiloare italiene în apele albaneze.

Răspunsul triplei antante la nota Greciei.

Viena. — Azi s'au prezentat la contele Berchtold ambasadorii Franței, Rusiei și Angliei înmânându-i răspunsul statelor la nota Greciei.

Răspunsurile puterilor din tripla antantă au același text, cari ar fi de următorul conținut:

Cele 6 mari puteri să declare în Atena că se vor folosi de toată influința lor pentru guvernul albanez să le acorde Epiroților drepturi religioase și de limbă. Dorința Epiroților ca să fie primiți conform numărului lor în jandarmăria albaneză să fie recunoscută de îndreptățită. Mai departe puterile să declare în Atena, că vor cumpăni binevoitor rectificarea graniței în sud de Argyrocastro conform dorinței Greciei. Privitor la insulele mari puteri să pretindă în Atena garanții pentru minoritățile mohamedane de pe insulele cai vor aparține Greciei și aceleași garanții să le pretindă pentru minoritățile grecești de pe insulele Imbros, Tenedos și Castellorico cari în baza hotărârii puterilor vor rămâne și pe mai departe sub Turcia.

INFORMAȚIUNI

Arad, 9 Aprilie 1914.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: vreme uscată, noaptea rece.

Prognostic telegrafic: vreme rece, în unele locuri ploi.

Temperatura la amiază a fost: 12.4 C.

O RUGARE. Rugăm pe cărturarii români din toate ținuturile noastre să ne aducă la cunoștință orice întâmplări, evenimente, stări de lucruri, cari pot să intereseze opinia publică românească și să înlesnească datoria acestui ziar de-a susține apărarea intereselor noastre naționale, — povestindu-ni-le în corespondențe scurte, concise și întemeiate numai pe fapte reale.

Dela clubul sportiv român „Gloria” din Arad. Primim următoarele: Aprobate fiind statutele clubului sportiv român „Gloria” din Arad prin această convocăm 1 adunare generală ordinară pe ziua de 11 Aprilie a. c. seara la orele 6 în localul de lectură (Casina) al Asociației române din Arad (Curtea bisericii gr. or. rom.) cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea ședinței. 2. Raportul comitetului. 3. Censurarea rapoartelor. 4. Alegerea comitetului nou. 5. Alegerea prezidenților de onoare, a patronilor și a patroneselor. 6. Primirea membrilor noi. 7. Eventuale propuneri și interpelări.

După un an de zile de când au tot așteptat statutele lui aprobarea, acest club sportiv își va începe abia acum viața cu adevărat. Numărând între membri, tineri cari au mare răvnă pentru sporturi, în cel mai scurt timp, acest club sportiv va grupa în jurul lui toată tinerimea noastră din Arad. Rând pe rând se vor convinge toți despre marea însemnătate a acestei distracții pline de sănătate și de forțe noi.

Apusul i-a văzut deja roadele incomparabile. Oameni celebri, despre cari mulți au crezut și cred, că stau închiși vecinic în laboratoare ori între cărți să dedau la sporturi. E destul să amintim, că marele filosof și dramaturg belgian Maurice Maeterlinck e un pasionat boxeur.

Sporturile au creiat într'adevăr oameni noi. Oameni noi ne trebuie și nouă, pentru timpurile ce vin.

Publicul românesc din Arad, fără îndoială, va da tot sprijinul posibil acestei întreprinderi sănătoase și utile.

Studenții din România și cazul Mandăchescu. Întruniți la Dacia, după cuvântările dlor G. Banu, Dragomirescu, Nicorescu, V. Ionescu, Florescu, Stoica, Oprescu, Vasiliad, studenții au votat următoarea moțiune:

Studenții universitari, întruniți azi 25 Martie, în adunare publică, socot de datoria lor a exprima relativ la menținerea în stare preventivă a colegului lor Silvestru Mandăchescu desăvârșită încredere în netemeinicia acuzației de complicitate ce cu privire la atentatul dela Dobrișin apasă asupra considerației sale de eminent student și de perfectă moralitate.

Având deplină încredere în organele chemate a stabili responsabilitatea lui, studenții roagă stăruitor accelerarea instrucției, pentru ca să se stabilească în timp mai scurt nevinovăția lui și pentru ca colegul lor scump să se bucure cât mai curând de libertate.

M. S. regele Carol al României a aprobat raportul ministrului de război în sensul ca învătătoarii să poată fi înaintați sublocotenenți în rezervă după facerea unei concentrări de două luni ca plutonieri și după obținerea unui certificat de aptitudini pentru a deveni ofițeri în rezervă.

Din Basarabia. Se anunță din Iași: În întreaga Basarabie circula cu persistență șvonul, că familia princiară română la întoarcerea în țară va trece prin Basarabia.

Locuitorii satelor românești de pe malul Jijiei, pregătesc o frumoasă manifestație principilor români.

— Primăria orașului Chișinău a întocmit un nou regulament pentru circulația tramvaielor electrice.

— Printre sătenii români din Basarabia se observă un curent favorabil înființării de gospodării model și obștii sătești. În acest scop au fost alecătuite comitete speciale în toată regiunea Basarabiei pentru îndrumarea locuitorilor către asociație hotărându-se tot deodată acordarea de premii celor mai bune gospodării.

— În Chișinău s'a pus bazele unei societăți de construcții „Basarabia” pentru creierea mai multor linii ferate noi, precum și pentru continuarea șoselelor neterminate.

— Concertul anunțat de societatea corală „Carmen” la Chișinău, nu va mai avea loc. În schimb corul mitropolitan din Iași, va da la Chișinău o audițiune muzicală în ziua întâi de Paști.

Legiunea de onoare maiorului român Moruzi. Sâmbătă seara a avut loc la hotel Bulevard din București banchetul ofițerilor români cari au făcut studiile militare la școala dela Saint-Cyr din Franța.

La acest banchet au asistat, pe lângă dnii generali Gigărtu și Cerkez, maiorii Polimeride Moruzi și Romalo, căpitanii Laptev și Peret, toți foști elevi ai școlii dela Saint-Cyr, și d. Blondel ministru Franței, d. general Pelicier din armata franceză camarad de promoție cu generalul Gigărtu, precum și căpitanul Pichon atașatul militar al Franței la București.

Cu ocaziunea acestui festival s'a predat dnu maior Moruzi cu tot ceremonialul, de către ge-

PRIMA ȘI CEA MAI VECHIE CASĂ
DE CLAVIRE ESTE A LUI
FRANZ ȘI ALBERT RENNER
TIMIȘOARA-JOSEFIN
strada HUNYADI nr-ul 12.

MARE ASORTIMENT DE
PIANE, PIANINE ȘI HARMONI.
: CALITATEA CEA MAI BUNĂ. :
Prețuri ieftine. Preturi ieftine.

neralul Pelicier, ordinul Legiunii de onoare cu care a fost decorat.
Banchetul s'a terminat la orele 12 prin fotografierea comenselor.

Cum ajung țărani la sapă de lemn? În hotarul comunei Copăcel (com. Bihor) curge un pârâias, care nici nu figurează pe hartă. De doi ani însă pârâiasul inundează de câte ori a fost vre-o ploaie mai mare, nimicind toate sămănăturile satului; iar anul acesta, nu de mult, a intrat apa și în sat dărâmand mai multe case. La plângerea țăranilor sărăciți de inundație prefectura a trimis o comisie, care făcând anchetă a constatat că o societate bogată care exploatează pădurile din apropiere a făcut din apropiere a făcut zăgazuri și a schimbat cursul pârâiasului spre sat, ceea ce a produs inundațiile continue. Comisia a îndrumat societatea respectivă să readucă pârâiasul în alvia lui; dar despre o despăgubire a locuitorilor aduși la sapă de lemn nici vorbă!

Dunărea se revarsă. Știrile cari sosesc din localitățile de pe malul Dunării sunt din ce în ce mai îngrijitoare.

La T.-Măgurele apele venind cu furie, balta Berceului și terenurile dintre diguri au fost inundate; de asemenea de ieri dimineață apa se înfundează pe lunca orașului semănată cu grâu.

Lunca satelor Flămânda-Ciuperceeni este inundată. Cheul de asemenea este expus.

La Silistra apele Dunării vin mari și au inundat portul. S'au luat măsuri de apărare.

La Calafat apele Dunării cresc amenințător inundând pe o mare întindere atât malul românesc cât și cel bulgar. Intreg terenul de peste 50 hectare, dela S. V. de oraș, pe care se află grădinarul de zarzavat, este acoperit de apă. Pe acest teren aflându-se și fabricile de cărămidă și țiglarie ale d-lor Ioan St. Ciupag și Oncică Marinu, au fost și ele înecate. Lucrătorii au fugit, iar comunicația se face cu bărcile. Gara locală este de 3 părți înconjurată de apă și terenul plantat din juru-i este înecat. Multe clădiri ale locuitorilor dela periferia Estică și S. E. au fost înecate. Zarzavagii au rămas în sapă de lemn, întru cât zarzavaturile semănate au fost distruse și se crede că apa va staționa încă multă vreme.

Asemenea inundații nu au fost din 1897.

Apa a înecat șoseaua Calafat-Ciuperceeni aflată la aproape 1 kilometru de albia Dunării, așa că trecătorii și-au făcut alt drum prin plantație, drum impracticabil din cauza multului nisip.

Vidinul este amenințat să fie și el complet sub apă.

Câteva mahalale din partea orașului zisă Cetatea sunt inundate din cauză că terenul este prea jos.

Dacă apele ar crește numai cu 20 cm., atât Vidinul cât și parte din Calafat ar fi inundate, gara locală devenind improprie și linia ferată din port distrusă.

Congres internațional al studenței creștine. La începutul lui Aprilie se ține la Silezia austriacă un congres internațional al studenței creștine. El urmărește să întrunească mai cu seamă pe studenții din statele balcanice, unde de câțiva timp lucrează „Federațiunea universală a studenților creștini.”

Au fost invitați și studenții din România. Lămuriri se pot afla la „Centrul studentesc”.

Pescuirea cadavrului sublocotenentului Stănculescu. Din T.-Măgurele vine știrea că după multe eforturi cadavrul sublocotenentului Stănculescu care în zilele trecute a căzut de pe cal în Dunăre, a fost scos din apă. D. colonel Lupu, comandantul regimentului IV de cavalerie, a

dispus transportarea cadavrului la spital. Inmormântarea a avut loc Marți la orele 4 p. m.

Misterul lui Cătăraiu. Trimisul special al ziarului „Az Est”, care avea misiunea să-i ia interviu lui Cătăraiu la fața locului, ca să nu rămână acum pacălit de tot, raportează pe o pagină întreagă ziarului său despre apariția și dispariția misterioasă a atentatorului. Dânsul arată că de fapt Cătăraiu înainte cu 3 zile s'a plimbat în dragă voie prin Scopia (Üsküb) și-a văditat și pașaportul la poliție, iar acum se ascunde într'un sat vecin la învățătorul român, dar poliția sârbească îl face scăpat. Consulatul — spune mai departe ziaristul — a avut informații precise despre petrecerea lui Cătăraiu în apropiere, de aceea a și înștiințat autoritățile maghiare, dar când a fost să pună mâna pe el poliția sârbească s'a făcut nimeni și l'a aruncat la dubă pe detectivul denunțator, pe care nu-l mai lasă să comunice cu nimeni, ori să se lămurească. Ziaristul a mai aflat dela consulat că atentatorul are rude în Scopia (dovadă apropierea: Basarabia-Macedonia) și că acum un an (exact!) a mai umblat pe acolo în calitate de corespondent de război al ziarului bucureștean „Epoca”. Numai păcăleala nu o recunosc cei păcăliți.

Dealtcum Bulgarii tăfnoși nu au voit să se lase mai pe jos ca Sârbii, deci au amuțat și ei că îl în arestat în Sofia pe Kirilov, celălalt atentator dela Dobrițin. Dar și detectivii trimiși în Sofia s'au întors cu buzele umflate. Misterul îi învăluie tot mai mult pe cei doi atentatori.

Motivul revoltei Epiroților. După ziarul „Nea Imera”, Zografos, președintele guvernului provizoriu din Epir, a prezintat guvernului albanez următoarele propuneri pentru a lăsa armele și a se supune domnitorului albanez:

1. Epirul să fie împărțit în două județe, cari să fie guvernate de câte un guvernator adus din Olanda sau Danemarca. Aceste două județe să fie: Corita și Arghirocastro, iar reședințele guvernatorilor orașele cu același nume.

Guvernul albanez a primit în principiu această propunere, însă în ce privește pe cei doi guvernatori a spus că e suficient ca ei să fie creștini, indiferent de naționalitatea lor.

2. Fiecare guvernator să fie ajutat de un sfat compus din fruntașii județului, aleși de populațiunea respectivă.

3. Să se înființeze o dietă pentru Epir, — un fel de parlament ca cel din Agram.

4. În jandarmeria albaneză să fie primiți și creștinii, fără ca aceștia să fie întrebuințați în altă parte decât în Epir.

Principele Albaniei, după gazeta sus citată, ar fi dispus să primească acest punct din program.

5. În Albania să funcționeze școli grecești, în cari învățământul limbii albaneze să fie obligator.

6. Libertatea religioasă absolută.

7. Garanții speciale că toate privilegiile acordate epiroților vor fi îndeplinite cu sfințenie.

8. Să se formeze regimente exclusiv din soldați creștini, cari să fie conduse de ofițeri olandezi.

9. La plata birurilor să se primească dela populațiunea epirotă bonurile de rechiziții din timpul războiului.

Privilegiile de cari provincia Himara se bucura sub dominațiunea turcă, în ceea ce privește plata birurilor, să fie menținute și sub dominațiunea albaneză.

11. În caz când între ambele părți se va ajunge la o înțelegere, guvernul epirot se obligă să predea Albaniei regiunile contestate, cu condiția ca ele să fie luate în primire de ofițerii olandezi, iar nu albanezi, aceasta pentru a se garanta viața și averea populațiunii. Ofițerii albanezi să fie însoțiți de jandarmi creștini, așa încât populațiunea creștină să nu fie supusă la represalii pentru actuala ei atitudine.

12. Toate privilegiile acordate epiroților să fie trecute în constituția albaneză, după ce mai întâi ar primi aprobarea marilor puteri și după ce această aprobare ar fi comunicată printr'un act diplomatic guvernului grec.

Pe de altă parte se afirmă însă că cea mai mare parte din cererile epiroților au fost respinse de guvernul albanez.

Guvernul albanez având în vedere că Grecii din Epir formează o mică minoritate; că creștinii sunt și ei albanezi, că însuș Zografos este albanez renegeat, socoate că nu poate acorda minorității grece din Epir decât drepturile de cari se vor bucura în Albania toate naționalitățile.

Deocamdată lucrurile stau aci. Ce vor face marile puteri pentru a da o soluțiune chestiunii Epirotului?

Aceasta este chestia ce și-o pune astăzi toată lumea.

Desvălirea monumentului domnitorului Constantin Brâncoveanu. La R.-Vâlcea s'a făcut cu deosebită solemnitate desvălirea monumentului domnitorului Constantin Brâncoveanu. Era de față și strănepotul marelui domnitor, prințul Basarab Brâncoveanu. Serviciul divin a fost oficiat de episcopul Sofronie.

Alegere de preot în comuna Fenlac. Duminică în 5 Aprilie s'a ținut sub conducerea On. domn Ioan Oprea administratorul protopopesco al Timișorii, alegerea de preot în frunțașă comuna Fenlac.

Dintre concurenții la acest post, a fost ales cu unanimitate tânărul absolvent de teologie Aurel Sebeșan, fiul bravului învățător din comuna vecină Secusigi.

Poporeni își pun toată încrederea în noul ales care va ști să-i conducă cu înțelepciune și-și va da silința să-i pregătească acestei parolii o generație de țărani ideali.

Armour în Coriu. După cum se anunță din Berlin, cunoscutul multimiliardar Armour, care se află de prezent în Berlin, invitat de împăratul Wilhelm, va merge la Paști pe bordul yachtului său la Corfu.

Caz de moarte. În 23 v. l. c. a încetat din viață în comuna Socodor (com. Arad) harnicul învățător Dimitrie Nădăban, care a făcut 44 de ani în șir aspra și nerăsplătită slujbă a instrucției populare.

La inmormântarea defunctului a luat parte lume multă, a luat parte mult popor în care acest învățător a infiltrat dragostea de carte românească.

Cuvântarea funerală a rostit-o preotul din loc d. Aurel D. Papp.

Odihnească în pace!

Moartea unui distins scriitor ceh. Ieri a încetat din viață în Praga nestorul scriitorilor cehi, membrul Academiei cehice de științe, Iacob Arbes, în etate de 74 ani.

Fiul lui Abdul Hamid — arestat. Din Constantinopol vine știrea, că al treilea fiu al lui Abdul Hamid a fost condamnat la un lung arest pentru călcarea statutului de casă a familiei imperiale.

Printul își face pedeapsa în casa proprie, pe care el n'o poate părăsi până ce își va implini pedeapsa.

Coroane eterne. Președintele Reuniunii meseriașilor noștri sibieni, d. Victor Tordășianu, în loc de cunună eternă pe cosciugul mult regretatului său prieten Ghiță Tătar, fost odinioară președinte al Reuniunii meseriașilor „Andreiana” din Sebeșul săsesc, dăruiește cor. 5 la fondul „Congresului meseriașilor români”, în temeiul și cu concursul decedatului cu prilejul unei conveniri sociale a meseriașilor din Sebeșul-săsesc.

Rétay și Benedek

BUDAPEST IV., Váci-utca 59.

Aranjamente pentru biserici, odajdi, prapori și steaguri :: Altare, amvoane, mormântul Domnului și aranjamente complete pentru biserici.

Firma se recomandă mai cu seamă pentru renovarea, văpsirea și aurirea altarelor și pictarea bisericilor, cari lucrări le execută cu meseriași specialiști în această artă. Dintre lucrările executate, cari au aflat cea mai deplină recunoștință sunt: Aranjamentul complet al bisericii noi din Segedin-Rokn, al bisericii minorităților din Arad, pictarea și aranjarea mănăstirilor din Marlasasvár și Marlaradna, a bisericii din Beregszás și altarul principal, comandat de comisiunea pentru monumente de artă din Szepesüttörtökhegy. :: Cu planuri și preliminară de specii stăm la dispoziție gratuit :: Trimitem expert pe spesele noastre. Ho 1104

Serbarea pomilor și paserilor în Sadu și Nucet. Comitetul central al Reuniunii române agricole sibiene, a adresat primăriilor comunale din Sadu și Nucet, următoarea rugămintă:

Onorabilă primărie comunală! Revenind asupra afacerii serbării pomilor și a paserilor, pe care, în conformitate cu rugămintea noastră din 23 Martie a. tr. Nr. 107, eram să o organizăm încă în a. tr. în laudabila d-voastră comună, cu considerare și la programul nostru de lucru, în care pentru serbarea din a. c. s'a destinat tot comuna d-voastră și cu considerare și la importanța economică a afacerii, îndrăznim a Vă ruga cu tot respectul, ca să binevoiți a convoca de urgență o conferință a fruntașilor din localitate, care, ocupându-se de chestiunea serbării, să ia hotărâre asupra suspomenitei noastre rugări, și îndeosebi să hotărască asupra zilei, în care serbarea să se țină, să designeze elevii de școală cari vor fi dăruiți cu pomi și în același timp să stabilească întreg programul serbării. De sine înțelegându-se, că la această serbare se cere întreg concursul fruntașilor, cum și a tuturor intelectualilor noștri de acolo, inclusiv al bravului corp învățătoresc, al cărui elevi, potrivit ar fi, să se producă din acest prilej cu cântări, declamațiuni, exerciții gimnastice etc. etc.

Cu prilejul serbării vom dărui 50—60 altoi meri de soiul ales.

Elevii de dăruiți cu pomi să pregătească pentru plantare gropile de lipsă, cari să fie de 100—120 cm. largi și de 50 cm. adânci. Pământul mai de asupra, ca mai bun, să se pună de o latură, iar cel scos din fundul gropii, ca mai sărăcăcios, de cealaltă latură a gropii.

Pentru orientare la organizarea serbării, acludem un exemplar al broșurii „Curvinte de îmbărbătare pentru serbarea pomilor și a paserilor”.

Despre cele statorite să ne vestiți de cu vreme, spre a putea face preparativele neapărate.

Mulțămindu-vă pentru binevoitorul concurs la împlinirea acestui lucru de interes general economic, Vă rugăm să primiți expresia dragostei noastre frățești.

Sibiu, 27 Martie n. 1914. Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”. Pant. Lucuța, president, Vic. Tordășianu, secretar.

x **Juristics Márton, Budapest, VI., ker., Rózsa utca Nr. 51 53,** fabrică de instrumente p. suflat, turnătorie și montare de clopote. Expediază clopote excelente montate cu coroane mobile sistem Pozdech din fier vărsat, montare distinctă de rege cu două cruci de aur; execută revărsarea clopotelor crepate, osii tocite, schimbarea paturilor, scaunelor etc. Cu prospecte serveste cu plăcere. La dorință merge la fața locului pe cheltuiiala proprie. Se atrage atențiunea asupra anunțului acestei firme apărut în n-rul de azi al foii.

x **Trăsuri pentru copii, trăsuri de mână, scaune pentru copil,** foarte ieftine la firma **Hegedüs.** (He 1891).

x **În atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann** pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhíd-u.** (Ml 1621)

Cronica socială.

Societatea muzicală română „Armonia” din Craiova va aranja în teatrul „Armonia”, Sâmbătă, 29 Martie v. 1914, ora 9^{1/2} seara un mare concert pentru sporirea fondului necesar excursiunii la Belgrad, care se va face în zilele de 8, 9, 10 și 11 Aprilie v. a. c. cu binevoitorul concurs al dnei **Margareta Dan**, o mult apreciată primadonă și al baritonului **Madgeari**.

Programul: Muzicescu: Ileana. Mureșanu: Dorul meu și Auzit-am, coruri mixte. Bena: Mori măndro! Vidu: S'asară și Plângerea unei flori-

cele, coruri bărbătești. Tschafkowski: Colindă, cor mixt. Gabrijelescu: Pe tine te laudăm..., cor mixt cu solo de sopran, (dna Margareta Dan). Vidu: Negruța, cor mixt cu solo de sopran, (dna Margareta Dan) și de tenor, (d. V. Rabega). Donizetti: Sextetul din „Lucia”, soprană (dna Dan) mezo-soprană, dna (*) 2 tenori (dnii V. Rabega și N. Rabega), bariton (Madgeari) bas (d. G. Sterian) și cor mixt cu acompaniament de pian (d. Marchezan). Vidu: Dunărea, elege pentru cor mixt cu soli și acompaniament de pian (d. A. Marchezan), Dunărea (altă) dna Cleo Cuțiana, Tisa (soprană) dna Margareta Dan, Prutul (tenor) d. V. Rabega. Savu: Frunzuliță mușetel, Vidu: Trecuți valea, Kiriak: Morarul, coruri mixte. Verdi: Scena dela Consacrazione din opera Aida, cor mixt bărbătesc și soli cu acompaniament de pian (d. Marchezan). Marea preoteasă (dna Margareta Dan). Radamés (d. V. Rabega). Ramfis (d. G. Sterian). Dirigințele corului d. **C. G. Anastasiu**. Toate corurile din acest program se vor executa la concertul din **Belgrad** care va avea loc în sala „Teatrului Național” la 9 Aprilie a. c. Taxele de înscriere pentru excursiunea la **Belgrad** în schimbul cărorora participării vor avea călătoria (trenul și vaporul) întreținerea (masa și hotelul) în **Belgrad** și intrarea la concert este: 40 lei pentru membri, 70 lei pentru nemembri.

Inscrierile, în fiecare zi afară de sărbători, la sediul societății între orele 6—7^{1/2} p. m.

Reuniunea de cant și muzică din Giula (orașul mic românesc) invită la serata teatrală muzicală împreună cu petrecere și joc ce o va aranja Luni 20 Aprilie s. n. 1914 (a II-a zi de sf. Pași), în sala din pavilionul orașului Giula (Göndöcs népkert). Inceputul la orele 8 și jum. seara.

ECONOMIA

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 kgr.)

— 9 Aprilie.

Grâu pe Aprilie	12.74
Grâu pe Mai	12.55
Grâu pe Octomvrie	11.45
Secară pe Aprilie	10.40
Secară pe Octomvrie	8.81
Ovăș pe Aprilie	7.70
Ovăș pe Octomvrie	7.81
Porumb pe Mai	6.98

POȘTA REDACTIEI.

T. Stoicanovski, Toracul-mare. Vă recomandăm ziarul „Minerva”, București.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Eugen Dredean, Togstolt. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Iunie a. c.

Traian I. Gașpar, Lugosel. Am primit 7 cor. în abonament pe quart II. 1914.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

Nagy Jenő,

specialist pentru dinți artificiali fără pod

OLUJ—KOLOZSVAR

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plățiri în rate favorabile,

Ordinează ziua întreagă.

(87—)

Mag. Pharm.

Caut un asistent diplomat cu practică bună pe 15 Mai a. c.

Salariu lunar 180—200 cor. și locuință.

Post stabil și condițiuni favorabile.

DIONISIE NEGRU

(Ne 2020)

farmacist, **Resiczabánya.**

O crășmă și o băcănie

cu foarte bună vânzare, într'un ținut cu mine și cu pruniște, mai departe butoaie, butelii și un cazan de fier rachi cu toate cele necesare, din cauza luării unei alte întreprinderi se dau în chirie imediat pe lângă condițiuni de plată avantajoase. — Adresa la administrația ziarului nostru.

(Ka 2011)

Bătăturile,

la 957

scortoșenia pielii, arciilor de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „**CANNABIN**”

1 sticlă 1 cor., franco

1 coroașă 40 fl., 3 sticle

franco 3 cor. De vânzare

la farmacia **TÖRÖK**, Budapesta, Király-u. 12 și la preparator: **Dr. E. FLESGH**, farmacie la „**CORONĂ**” la Győr.

Aparate frigorifere sistem

Schlütter și Gesell,

aparate pentru fabricare ghe-

ței, prin dioxid de sulfur fără

apă. Răcirea laptelui cu foarte

puțină consumare de apă, aran-

jament de camere frigorifere.

STEMMER A. JÓZSEF

Se 1788

specialist

NAGYVÁRAD, Rákoczi-ut 35 sz.

VALORIZARE de NISIP!

Cine are timp mult să caute în interesul propriu următoarele cataloage și prospecte: **Na 985—38**

F. 3. Forme și unelte pentru pregătirea articolelor de beton.

F. A. Fabricarea țiglei de beton orânduită la lucru de mână.

Cs. G. 4. Fabricarea țiglei de ciment pentru lucru de mână.

B. B. 1. Fabricarea blocurilor de beton.

C. S. 1. Fabricarea tablelor mozaic și ciment.

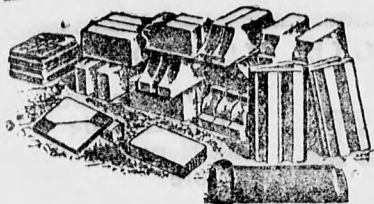
Să caute totodată examinarea gratuită a nisipului, mergerea la fața locului a inginerului nostru și să examineze mașinile noastre de valorizare nisipului.

Fabrică de mașini p. industria de nisip.

SZÁNTÓ és BECK

ingineri

BUDAPEST, VII., Viola-utca 7.

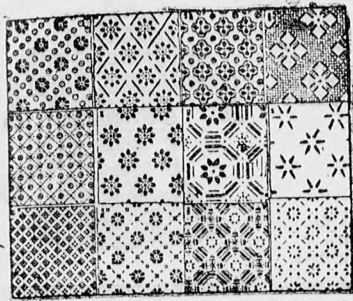

Bozsó Mátyás

fabrică de ciment și întreprindere de zidire
Alba-Iulia (Gyulafehérvár).

(Bo 1742)

Execută: padinătări de terazzo, granit, mozaic, beton, cheramit și mozaic: precum și canale de beton și fundamente pentru mașini, lucrări de ciment și beton, iesle, fântâni arteziene și basenuri, poduri etc. cu prețuri moderate și serviciu prompt. — Pe lângă prețul de fabrică se mai capătă cement de beocin și portland.

TELEFON 387.

TELEFON 387.

BRAUN N. ANTAL

ARAD, Boros Béni-tér 7. (Casa proprie)

Recomandă depozitul său bogat asortat cu

văpseli și material pentru zidit

În atenția domnilor cari voesc să zidească. Atrage atenția mai departe asupra varului de prima calitate, cement, țiglă, țevi de beton, praf de piatră, împletituri de trestie, table de cement pentru pavaj. — Productele fabricii sale de ghips din Baia de Criș le ține acuma în depozit desfăcându-le cu prețuri foarte ieftine. — Cere sprijinul On. public.

(Ba 1914-10)

Cu stimă: BRAUN N. ANTAL.

Mihályi Béla

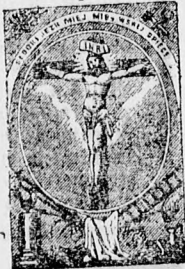
pictor pentru biserici

UNGVAR, Képezde-utca 2 sz

Ca autor expert al picturii bisericești greco-orientale și gr. catolice îndrăsnesc a ruga sprijinul on. dni preoți gr. orientali și gr. catolici.

EXECUT:

pictarea modernă a internelor bisericilor, în stil simplu și decorat, tablouri pentru cerimi și pereți, executate excelent. — Toffelul de picturi bisericești, și anume:

icoane pentru iconostase, altare, jertfelnice, cruci și pentru prapori, executate pe mătase și pânză, plascente și crucifixe pictate în mod artistic.

Anticipiez de pe acum mulțumitele mele pentru binevoitorul sprijin al on. dni preoți. Mi 1237

Crucifixe

pentru drumuri și câmpii, din material bun, tinichea zincuită, pictate cu uleiuri durabile și cu inscripție și cuie

înălțimea	100 cm.	136 cm.	160 cm.	180 cm.
depărtarea între brațe	85 cm.	120 cm.	130 cm.	140 cm.
Prețul	30 cor.	40 cor.	60 cor.	70 cor.

Am o mulțime de scrisori de recunoștință. — Planuri gratis. — Mergerea la fața locului o fac pe cheltulala proprie.

SCHWALB ADOLF fia VILMOS

tinichigiu și mier.

BUDAPEST, VII. Varseny-u. 8.

(Colțul stăniit Muráay)

Pregătește toffelul de lucrări de tinichigiu, articole pentru bucătărie și gospodărie, unelte pentru miere. Fabricate de specialitate: măsurile de litru din tinichea albă ori nickel, oane pentru ulei, laok ori petrolou, faole, lămpi de carbid și alte articole tehnice.

Cassete pentru bani.
Catalog trimis gratuit și franco.

INSTIINȚARE.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public din Deva și provincă, că am deschis un

salon de croitorie p. bărbați

conform cerințelor celor mai moderne. Dat fiind faptul, că am terminat cursul de specialitate a industriei croitoriei la tehnologia din Budapesta, sunt în plăcută situație să pot executa cele mai gingașe și mai elegante haine, pardesiuri etc.

Legăturile pe cari le am cu cele mai de seamă fabrici din patrie și străinătate, îmi dau posibilitatea să pot executa haine elegante de primăvară dela 50 cor. în sus. (Ko 1939)

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt cu distinsă stimă:

Kolozsvári Árpád, croitor p. bărbați, instructor diplomat în croitorie.

Spiritul de reumă

este cel mai sigur mijloc de frecat contra durerilor provenite din podagră, ischias, reumă și toffelul de răceli. — După câteva frecări durerile membrilor suferinde încetează definitiv. Are efect sigur și la boale învechite și neglijate.

MODUL DE INTREBUINȚARE:

Dimineața la sculare și seara la culcare locurile suferinde să se frece îndelung cu puțin spirit de reumă. După frecare partea suferindă să se învaluiie cu o haină caldă.

Prețul unei sticle 1 cor.

Preparator:

F. Sándor Zoltán

farmacie la „Inger” — Erdőszentgyörgy.

È în interesul fiecăruia

că înainte de a-și cumpăra țesătură de sârmă, țesătură pentru garduri site și matrațe de sârmă de oțel, să ceară prospect dela singurul preparator de lucrări de sârmă

Fischer Testvérek

fabrică de țesătură de sârmă și țesătură pentru garduri

Arad, József-főherceg nr. 8.

(vis-a-vis de biserica evang.), Vă veți convinge că aici veți putea cumpăra cele mai bune și mai ieftine țesături de sârmă. Fabrica: str.

Kossuth nr. 45.

(Fi 1866—25)

PRIMA TURNĂTORIE DE CLOPOTE. TELEFON 77—51.

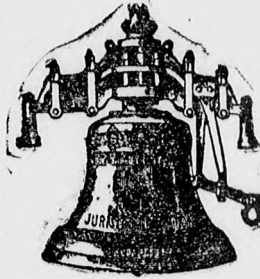
Juristics Márton

BUDAPESTA, Rózsa-u. 51 — 53.

Execută orice lucrare în această branșă: expediază clopote excelente cu tonuri curate și pline, rețornă clopote vechi, remontează clopote vechi pe coroane învârtitoare din fer vărsat sistem Pozdech, eventual pe coroană învârtitoare din fer făurit. Schimbă limbi învechite etc. Execută staturi drepte și orizontale din fer de clopote, cu prețuri moderate. — Cu prospecte servesc cu plăcere.

Mal departe execut tot felul de aranjament complete pentru ateliere de lăcătușerie și făurărie.

Iusztin József, măsor p. clădiri și mobile

Timișoara-Iosefin (Temesvár-Józsefváros) Hunyadi-ut 6.

Pregătește orice lucrări din acest ram, atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școale, biserici, locuințe, birouri etc., din material bun și uscat după model sau combinație proprie.

Prețuri convenabile.

În 1549

Serviciu coulant se garant.

Atențiune!

JOHANN KLEIN, mașinist diplomat.

Atelier de lăcătușerie pentru edificii, mașini și lucrări artistice, atelier pentru reparaturi de mașini, Căpire mantogen și strugărie de metale cu putere motorică proprie în

Biserica-Albă, (Fehértemplom) str. Capelei, casa proprie.

Aduc la cunoștința on. public, că restaurarea atelierelor mele instalând

un motor 14 PH. cu olei brut și 3 noue mașini ajutătoare e terminată.

Renovarea aceasta a atelierelor mele și mașinile ajutătoare cari le-am avut și mai nainte, îmi dau posibilitatea de a lifestra stimaților mei mușterii lucrări și mai ieftine și mai exacte.

Lucrările urgente se iau imediat în lucrare.

Totodată aduc la cunoștința celor interesați că mi-a sosit

Legătoarele Original Standart (Manilla)

și le vând cu cele mai ieftine prețuri.

Pentru binevoitoare număroase comande rog cu stimă

Ke 1095

JOHANN KLEIN,

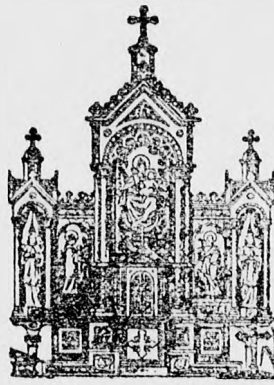
Rog!

Atențiune!

Rog!

Pentru evitarea neînțelegerilor, rog a nu confunda firma mea cu alte firme asemănătoare.

În mai multe rânduri decorat. Fondat în anul 1884

Heckenast János

constructor de altare, sculptor și autor. Restauratorul diecezei de Szombathely.

Pregătește: iconostase, altare, amvoane, cripte, statui sfinte și întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și pe lângă prețuri convenabile. Se recomandă la renovarea altarelor vechi. — Planuri și cataloage trimit gratuit precum și primirea muncii o face pe speșele sale proprii. Primesc spre surire tot ce se ține de această branșă. He 1402

Prețuri moderate. Condițiuni favorabile de plată.

Dufek Kálmán, atelier de colorat și fabrică de curățire pe cale chimică

Cluj (Kolozsvár), str. Hegedüs Sándor nr. 5.

Recomandă colorarea și curățirea pe cale chimică a hainelor de dame și bărbați, perdelelor, lucrurilor brodate și de mână etc. În bucate gata sau desfăcute deolaltă, pe lângă o executare conștiințioasă și recunoscută de solidă. Am introdus: desinfectarea și curățirea penelor, la caz de urgență în timp de 12 ore. — Comandele cu poșta conștiințioasă și punctual. — Hainele de doliu se execută cât se poate de repede.

Du 1345

NUMAI ÎN SALONUL DE MODĂ

GEORGE RUMMEL SIBIU, Honterusgasse n. 5

se execută costumele cele mai bune și strict englezești, precum și alte haine. Pune la dispoziția stim. dame cele mai nouă și clasice jurnale. Ori-ce comandă se execută în 8—10 zile. — La damele din provincie lau probe în 6 oare de două ori. Haine de doliu le execută în 12 ore. (Ru 964)

Convingerea e siguranța cea mai bună. La comande mari mă prezint oriunde pe speșele proprii

Cine voește să cumpere
INCĂLȚĂMINTE

fabricate în țară într-adevăr fine, comode,
elegante și durabile acela să cumpere cu
încredere dela

IOAN VUIA, Sătmar
(SZATMAR) Deák-tér.
— (In casa lui Keresztes András). —

Ține în magazinul său de ghete bogat asortat numai ghete și cioboate pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuției dragălașe sunt neîntrecute. — La dorință se pregătesc tofelul de ghete și cioboate după măsură.

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC ROMĂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”
SOCIETATE PE ACȚIUNI
ARAD, STR. ZRINYI NRUL 1/a.

Fîind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: *mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișoie*, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tofelul de *opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri*. Anunțuri funebreale se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tofelul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.

IN ATENȚIUNEA DOAMNELOR!

Pielea frumoasă a feței e condiția principală a frumuseții. Fiecare damă nutrește această dorință ferbinte, dar, regret, luându-se ele după reclamele alarmante, rămâne numai cu dorința. — Cea mai bună dovadă despre bunătatea unui articol este faptul că este el de răspândit. — Bunătatea neîntrecută a preparatelor dr.-lui Sihulsky o dovedește, afară de numeroasele scrisori de recunoștință, faptul că anual expediem în toate părțile țării și în Europa, dar și în Asia și America avem numeroși mușterii, cari comandă deodată sute de pachete, pentruca să facă economie cu cheltuielile de expediare.

Preparatul renumitului dr. Sihulsky nu conține materii vătămătoare; întrebuițarea acestui aparat îndepărtează

pisstruete, petele, sgrăbunțele, lucirea feței și roșafa feței.

Preparatele dr.-lui Sihulsky, și anume: *alifie pentru față, cremă de mătase, săpun, pudră de mătase, apă pentru față*, sunt pentru întrebuițare de noapte și ziua.

!!! Feriți-vă de imitații. Preparatele adevărate sunt numai cele prevăzute, pe tegle și pe împachetarea externă, cu fotografia și isoaltura dr.-lui Sihulsky!!!

Alifie pentru față de dr. Sihulsky	cor. 1.40	fl.
Săpun " " " "	cor. 0.70	"
Apă " " " "	cor. 1.40	"
Cremă de mătase " " "	cor. 1.20	"
Pudră " " " "	cor. 1.20	" (la orice culoare)

Cosmetical lui Puky pentru mâni, deși e preparat nou, se bucură de mare trecere, și ca atare este cel mai bun preparat, care chiar și mâinilor celor mai neglijate le dă culoare albă și zăpada și redă pielii o finețe ca de catifea. Modul de întrebuițare se găsește în fiecare sticlă. Prețul 70 fl.

Pentru îngrijirea **spiritului pentru păr „Capitor”**, care împiedică căderea părului oferim un preparat, care chiar și părului și ca un adevărat nutreant al rădăcinii părului, împiedică chelția. — Modul de întrebuițare se găsește în fiecare sticlă! Prețul 1 cor. 20 fl.

„Regenerator pentru păr” redă părului căruia a căzut culoarea originală Prețul 2 cor.

Comenzile peste 10 cor. se expediază franco.

Preparatele mai sunt de vânzare la:

Farmacia MEZEI și ALEXANDER în Kassa.

Scrieți adresa corectă. — Comenzile se expediază imediat. Me 1236 Discreția e asigurată.

Capital social Cor. 1.200.000.

Telefon nr. 158.

Post aparcassa ung. 29,349.

Banca generală de asigurare societate pe acții în Sibiu — Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii:

PARTENIU COSMA, DIR. EXECUTIV AL „ALBINEI” și PREZIDENTUL „SOLIDARITĂȚII”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijloacește asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiunile cele mai favorabile.

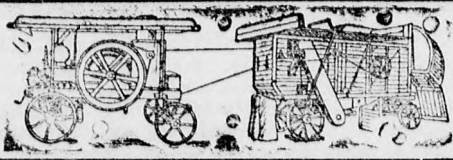
Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiții de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat. — Persoanele cunoscute ca servizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare” dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cel interesat să se adreseze cu încredere la:

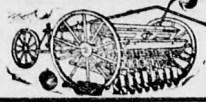
„Banca generală de asigurare” DIRECȚIUNEA: SIBIU—NAGYSZEBEN (CASA „ALBINA”), AGENTURA PRINCIPALĂ PENTRU COMITATUL ARAD, BÉKÉS, CSANÁD, BIHOR, TIMIȘ, TORONTÁL, CARAȘ-SEVERIN Arad str. Jozsefföherceg nr. 1 (lângă Banca „Victoria”). Telefon nr. 850

Agentură principală: IULIU ROȘESCU, Cluj (Kolozsvár), Kossuth L.-u. 26.
Agentura principală Lugos, la filiala „ALBINA”.

Fiecare **ECONOM** știe că cele mai bune
MAȘINI DE IMBLĂTIT CU MOTOR ELEC R/C
MAȘINI DE SĂMÂNAT, precum și totfelul
ARANJAMENTE PENTRU MORI
se pot căpăta pentru prețurile cele mai ieftine, pe lângă
deplină garanție la rate dela firma
KOVÁCS și ZAKARIÁS
BUDAPEST, VIII. KÖZTEMETŐ-ÚT 23 sz.

Cereți
prospecte
gratuit!

Cereți
prospecte
gratuit!

VIȚĂ AMERICANĂ ALTOITĂ

He 1439

precum și viță
americană pen-
tru altoit, cu și
fără rădăcini, în
diferite varietăți
furnizează re-
numita și de
mulți ani recu-
noscută ca cea
mai de încre-
dere pepinieră.

FR. CASPARI

(Nagyküllő vm.)

Mediș. — Medgyes.

Serviciu conștiințios.

Soluri garantate.

Catalogul se trimite la cerere gratis și franco.
In catalog sunt publicate mai multe scrisori de mul-
țumire, primite din toate părțile țării, astfel că înainte
de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în
scris sau verbal dela dnii proprietari cari mi-au trimis
acele scrisori și se pot convinge astfel de ab-
soluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus.

HEGYI JÁNOS, lăcătuș măestru lăcătuș. Atelier
de mașini și depozit de
mașini agricole.

Telefon: 67.

AIUD--NAGYENYED, Strada Tövisi-utca (Casa proprie).

Oferă totfelul de mașini agricole, pluguri de oțel invenție proprie, tăietoare de
sfeclă și secică, despoatoare de porumb, rășnițe de orz, mașini exce-
lente pentru cusut, pentru casă și industrie. Apoi totfelul de lucrări în această
branșă pentru zidiri și lăcătușerie cu prețurile cele mai ieftine. **Pentru calitatea
și perfecția lucrare a mașinelor cumpărate dela mine dau cea mai
mare garanție.** (He 1527) **Prețurent gratis**

Ba 1465

Cele mai bune oroloage, cele mai solide și cele mai
moderne juvaerice atît pe bani gata, cît și în rate pe
lângă cheazășie de 10 ani cu prețuri ieftine, liferează cea
mai bună prăvălie în aceasta privință în întreagă Ungaria

Brauswetter János,
orologier în Szeghedin (SZEGED).

Catalog cu 2000 chipuri se trimite gratuit.

Notez, că numai acela vor primi catalogul gratuit, cari îl cer
cu provocare la ziarul „Românul”, (adecă scriu că a cetit
anunțul în „Românul”).

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Asortiment colosal

de noutăți de primăvară, pardesiuri pentru
bărbați, băieți și copii, haine și pantaloni de
modă, cu prețurile ieftine fixe indicate.

Szántó Mór és Társa

magazin de haine **ARAD**, palatul
teatrului și colțul străzii Atzél Péter, în par-
ter și la etaj. ● ● ● ● Serviciu prompt.

Firma noastră mai are filiale la:

Miskolez, Arad, Sătmar, Sighetul-mar-
mației, Sátorajauhely, Salgótarján,
Ózd, Rozsnyó etc. Sa 1078

Prețuri fixe!

Telefon nr. 421.

Noul nostru mare prețurent ilustrat îl trimitem oricui gratis și franco.

